

Išėina kas trečiadienį
Brooklyn, N. Y.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose ir
Kanadoje \$200.
Europon ir kitur \$2.50
Prenumerata mokama iš vir-
šaus. Prenumeratos metas
skaitosi nuo laiko užsirašymo,
ne nuo Naujo Mėto.
Apgarsinimų prekių klaus
kite laišku.
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS,
120-124 Grand st.
Brooklyn, N. Y.

WIENYBĖ LIETUVŲNIKŲ

THE LITHUANIAN WEEKLY
„Vienybė Lietuvių“
Published every Wednesday
Brooklyn, New York.
Yearly subscription rates:
In the United States and
Canada \$2.00
To Foreign Countries \$2.50
Advertising rates on applica-
tion.
Address all communications
to publishers:
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS
120-124 Grand st.
Brooklyn, N. Y.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 11.

Brooklyn, N. Y., Branch—Plymouth, Pa. 16 d. Kovo (March) 1910 m.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST-OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

Metai XXV.

Suduok į stalą, atsilieps žirklys...

Gaila ir šypsoties verčia tų žmogaus silpnųjų. Skaitau „Kovos“ 10 nr. p. Sukys griaudžiai atsiliepia, taip saktant verkte atsiverkia prieš mano straipsnelį „Lietuviško peštuko dvasia“, tilpusį „Vien. Liet.“ 7 nr., ir nei nepasijunta vyrelis, kaip save išduoda kaltu—peštukizmo...

„V. L.“ skaitytojai matė, kas tame straipsnelyje buvo kludyta—tai žmonės, kurie neva socializmo vardan, boykotuoja tautiškus teatrus, trauko iš rankų knygutes ir minioja po kojų, atkalbinėja nuo lietuviškų tautiškių spektaklių aktorius, grumoja anonimiškais laiškais „dantis išbarstyti“, šmeižia mūsų dainininkus ir artistus, etc. Tokius pavadinu peštukais, o kadangi iš tokių peštukų tuli jau užsiminėjo net grumojančiais laiškais, kumščia; kiti atlipinėjo svetimas skrynelės ir konfiskavo svetimą mantą; tretii anonimiškai skundžia valdžioms mūsų žmones ir laikraščius, todėl tokius pavadinu juodašimčiais.

Bet p. Sukys kitaip tokius žmones vadina—jie esą lygūs didžiausiems pasaulio „teoretikams“, socializmo vadovams: Jaures, Bebeliui, Kautskiui, Rozei Liuksemburg ir Dedzinui (akyva, iš kur tas pasaulio vyras—Dedzinas? Kazikas jo nesigirdėt pasulyj. Bene tai bus kur Brooklyn ar apie Alvitą...).

Nenoriu ginčyties su p. Šukiu. Sunku ir neparanku argumentuoti su tokiu vyru, kuris semia sau mokslą iš myšiškų Dedzinų. Tiek tik pasakysiu, kad bereikalo p. Sukys kalba vardan viso socializmo ir socialistų. Ne socializmą mes peikiame, bet sugedusius ir nenorinčius to savo sugedimo matyt žmones. Mes peikiame nešvarią taktiką, neapkentimą kitioniškų nuomonių. Mes pasmerkiame desperatus, kurie viską ardo, o nieko nenori nei gi moka suvert; nemokėdami patįs liaudies šviesti, trukdo kultūros darbą kitiems, pasinaudodami net tokiais pragumais ir priemonėmis, kokių drovėtusi doras ir protingas žmogus. Šitą peikiame ne mes vieni. Peikiame tą visur. Nėra to jokių tautų socialistų partijoje, tik pas mūsų desperatus a la Sukys. Te nesidengia Sukys savęs ir tegul nedengia peštukų šven-

tu socializmo plosčium. Draisiai tvirtinu, kad jei šiandien pas mus socializmo valdžia įvyktų, tai patįs Kautskiai, Bebeliai ir Jauresai surankiotų panašius desperatikus—peštukus ir ant kokio laiko nusiųstų į atsilsėjimo koloniją.

Atkartoju, kad man tik gaila, jog tokie desperatai net ir kitų mintis iškraipo, vilioja ir vedžioja žmones po patamsius, kaip ir p. Sukys, kad padarė peštukizmo apologijoje 10 nr. „Kovos“, kurios skaitytojai taps tik suvadzioti ir prie neapykantos sukurstyti.

V-tis.

Kada mes padėsime tuos senus akuliorius.

Kiekvienas ką—nors dirbdamas, turi viltį, kad tasai darbas atneš jam ir kitiems žmonėms kuodidžiausią naudą. Jisai dirba taip, kaip išmano, ir taip jau pasirenka tą darbą, kuris jo pajėgoms prieinamas. Beje, smagiau žmogui dirbti, kada mato, jog kiti jį pamia, broliškai pamokia ir užgera—geru atmoka, o už klaidas nemoka blogu, bet draugiškai ir kantriai tas klaidas nurodinėja.

Pas mus gi, lietuvius dar to ne prisilaikoma. Jeigu pas mus randasi kokis pasenėjęs arba jau patriunęs mūsų visuomenės tvorelėje stulpukas, tai mes nesistengiame jo paremti, kad jis mums da kokį laiką patarnautų, bet tuojaus kabinėjame ant jo visokius šlamštus, kad greičiau seną stulpelį sunaikint, užmiršdami, kiek jis mums buvo naudingas ir kad jis da ilgai—ilgai galės savo vietą atstovėti. Taip mes darom niekindami mūsų pirmesnių tautos darbininkus...

Nemokėjimą gerbti mūsų senesnių draugijos stulpų mes savotiškai teisiname, buk tie stulpai atgyveno savo amžių. Tas netiesa. Niekas savo amžiu neatgyvena, pakol da gyvas: jis visuomet mums reikalingas. Bet iš to da ir kitą blėdį mes darome:—negerbdami senų tautos darbininkų, palengvėl įprantame mes viską niekinti—niekiname jau ir jaunus mūsų stulpelius, kritikuojame, baudžiame, prakeiksmus metome ant visų, o iškeliamė kiekvienas tik savo „aš“ ir „mes“, smerkiame visus „tu“ ir „jūs“, mažai bepaisome ką kitas pasako, ko mus pamokina. Jaunus mūsų stul-

pelius mes nesistengiame apgenėti, apdailinti, bet metame į malkas. Norime, kad mums kas duotų gražius, nušifuotus veikėjus, o patįs jų padaryt nenorime...

Mes nuolatos skundžiamės, jog mūsų literatūra da siaura. Daugelis sako: „kalti mūsų rašytojai, kad nepirrašo.“ O rašytojai vėl gi bijo žengti tos profesijos slengstį, nes juos iškalno pasitinka klausimas: „Ar turi užtekinai pinigų savo raštus patsai išleisti, ar galėsi pergyventi nelematį lietuviško rašytojo likimą?“

Tąjį klausimą pajudino K. Puida „Vien. Liet.“ 50-tame num. Jis nurodė, kad lietuvių kultūriniam augimui reikalingi originaliniai (ne versti iš kitų) raštai, o jų parupinimui reikia surasti būdą. Laikraščių leidejai, pasakė p. K. Puida, tuo klausimu mažą tesirupina; todėl jis liekasi apurpinti visuomenei. Tačiau amerikiečiai lietuviai prie to darbo nesiėmė nei nesima. Kodėl? Ar tai gal todėl, kad turi Tėvynės Myletojų Draugystę, į kurią užsimokėję 60 centų dar nesykį turi matyti laikraščiuose šlykščius barnius tos pačios draugystės organe ar kituose laikraščiuose? Jei gu da ir su tais vaidais mes turėtume sutikti, tai reikėtų pažiūrėti, ar jau T. M. D. gydo mūsų literatūškąjį suvargimą, ar daugelis rašytojų surado joje vietelę savo raštams?

Tiesa, atrasime keletą jos išleistų gerų brošiurėlių,—nors ir tai daugiausiai tik vertimai. Bet paskutiniuose laikuose beveik nieko neišleido. Draugijos nariai berods gavo paskutiniiais dvejais metais po brošiurėlę „Vaikų Žvaigždutės“ ir „Aritmetikos“, išleidimų Lietuvos Mokytojų Sąjungos. Jeigu draugijos nariai tik kaip ir pirkte nusiperka tokias knygeles, tai čia ne draugijos nuveiktasis darbas.

Na, šiemet Tėvynės Myletojų Draugystė išleis, teisybė, gana svarbų raštų punduką—riukinį velionio Dr. Kudirkos rašinių. Bet tai bus su pridedimu plačios visuomenės. Kas padėjo surinkti tuos pinigus? Tai šitie mūsų jaunučiai stulpeliai, kurie, kiek kartas mokėjo, ragino visuomenę, rengė prakalbas, rinko aukas. Ar daug rasis ateityje tokių stulpelių, jeigu juos paskiaus iš draugijos viešai mėto; jų papildytas klaidas ne broliškai nurodo, bet žiauriai pasmerkia?...

Žinoma, tas klaidų nedaro,

kas nieko nedirba. Todėl ir mūsų visuomenės veikėjams atleistina tokios klaidos, su išlyga, kad jie patįs mažiau girtus ir į kitų, mažiau apšviestėsiu brolių klaidas nuolaidžiau žiurėtų. Reikėtų gerbti netik savo „aš“ ir „mes“, bet ir kitų „tu“ ir „jūs“. Tada tik visus gero noro žmones pritrauksime prie viešo darbo ir mūsų užžėlusius dirvonus paversime į derlingas dirvas. Tada tik ir Tėv. Myl. Dr-stė pasilikytų viena iš mūsų reikalingiausių draugijų, kada joje bus plati tolerancija—gerbimas svetimų nuomonių. Paimkime Lietuvoje buvusias ir esančias švietimo draugijas: „Aušra“, „Sviesa“ ir kitas—jos leidžia raštus be jokių gyrimų, be jokių švaistymų jų vadovų, tų „mes“. Ar ne būtų gerai, kad ir mes, amerikiečiai, imtume nuo jų pavyzdį—mažiau bartumės, daugiau dirbtume. Ar gi ne Tėv. Myl. Dr-stėi priderėjo apvainikuoti K. Puidos sumanyimą, kuris duoda pagrindę mūsų literatūros dabarčiai ir ateitei?

Bet pas mus to nėra: mes negerbiame balso senesnių veikėjų ir dabartinių, nes mes esame užimti tik savo „aš“ ir „mes“ darbų išgyrimais...

J. J-nas.

PERŽVALGA.

„Žmonių Knygynas“ da eisiąs. Mėnuo koks atgal mus informavo vienas mūsų skaitytojas, kad jis užsiprenumeravęs „Žmonių Knygyną“ ir per ištisus pereinus metus tegavęs vos 3 numerius, nors buvę žadėta kas mėnuo duoti skaitytojams po vieną. Galiausiai „Ž. K-o“ leidejas Baltrušaitis, rašęs jam (turbut ir visiems savo skaitytojams), kad to laikraščio nebeleisias, nes maža emėjų; to vietoj vely „Dilgeles“ sustiprėjas. Mes apie tai pora žodžių ir paminijom „Vienybėje Liet.“ Bet paskui „Baltrušaitis Bros“ „Dilgelėse tą užginčino, ir pranešė, kad „Ž. K-o“ 4-tas numeris jau paduotas į spaudą. Tad į antrus metus jau ketvirtas numeris išeis.

Ką prezidentas atsakė. Perteim numery rašėm, kad Amerikoje einančių laikraščių 25-ki redaktoriai buvo nuvažiavę į Vašingtoną, dėl ateišvystės reikalų. Jie apsilankę pas prezidentą Taftą ir prašę, kad jis visą savo įtekėmę sunau-

dotų ir neperleistų dabar kongrese įneštų jų billių, kurie suvaržytų ateivystę. Prezidentas atsakęs, kad jis da į tą klausimą neturėjęs laiko pasižiurėti, bet beabejonės jis nepasirašysias ant billiaus, pirmiaus neištirynėjęs abiejų pusių ir neišklašęs to, ką turi ateivystės draugai pasakyt.

Pavirto aršiausiais tautiečiais. Vienas mūsų skaitytojų prisuntė mums platinamą naujos pinigines firmos „J. G. Gegužis & Co.“ spaudintą lapelį, po kuriuom pasirašo garsusis „socialistiškų“ biznių specialistas F. J. Bagočius. Lapelyj kas ketvirtas žodis pakurstoma lietuviai ant svetimtaučių ir masinama, kad lietuviai „remtų savuosius“, t. y. Gegužių ir Bagočių. Štai keletas iš to lapelio pažibučių: „remkim savuosius!“, „svetimtaučiai mus išnaudoja“, „peisuoti geradėjai nesaužiningai su lietuviais elgias“, „be mielaširdystės apiplėšia“ ir tt.

Mes nepeikiame naujų biznių, bet mums įdomu, kad socialistai biznieriui neapkentimu svetimtaučių toli jau praneša pačius karštuosius tautiečius, nes jokiuose šių apgarsinimuose dar neteko matyti, kad koliotųsi „peisuočiais“ ir t. p.

Lietuviai blaivininkai. Kun. P. Saurusaitis „Žvaigždės“ 10 nr. praneša, kad Amerikos lietuviai blaivininkai busią prijungti prie žinomos amerikonų blaivininkų draugijos—„American Total Abstinence Union“. Parankumas busias tas, kad prisijungus, lietuviai blaivininkai gausią trejus didelius popežių atlaidus. Ikišiolai liet. blaiv. draugija vadinusis pailgoku vardu: „Lietuvių Rymo Katalikų Visiškosios Blaivybės Sąjunga“. — Tai gi mūsų kunigai taip svarbų blaivystės klausimą emė nenuosekliai dabinti tikėjimiškais žaisleliais—atlaidais. Blaivybė yra racionališkas judėjimas. Tam tikslui reikėtų sutverti vien lietuvių blaivybės sąjunga ir rimtai užsiimti darbuoties ne atlaidų žadėjimais, bet referatais, demonstravimais paveikslų, rašymais higieniškių straipsnių, išleidimais ir platinimais raštų apie blaivybę. Toje linkmėj, kaip matosi, svietiški žmonės rimčiau dirba, nes toje pačioje „Ž-dėj“ mes randam apskelbimą tulo M. Roos (302½ So. 7-th str. Reading, Pa.), kuris žada prenumeratos keliu išleisti apie blaivybę didelę

knygą „Žmonių Ašaros“.

Jieško apgaviko. Millinocket, Me. policija pajieško per lietuviškus laikraščius tulo lietuvio, vadinančio save W. B. Wilworth, kuris keliaujas po Naujosios Anglijos miestelius, nuduodamas daktarą ir viliojas iš tamsių žmonelių pinigus. Daugiausiai jis varžtasis tarpe lietuvių, lenkų, rusų ir italų. Už sunkiausių ligų išgydymą suderas iki \$100, sumimas po kiek „ant rankos“, ir keles dienas taip pažvejojęs, išnyksta iš tos vietos, kad kitur vel atsirasti. Millinocket'e taipo suėmęs nuo lengvatikių apie \$1,000. Apgavikas esąs apie 35-40 metų senumo, 5 pėdų 6 colių augščio, su smaila barzduke ir apuščiais. Prašo apie jį pranešt šiuo adresu: P. J. Sandstrom, Lock Box 34, Millinocket, Me.

Paskutiniu laiku gi ir priviso pas mus tų „geniališkų“ lietuvių!

IŠ VISUR.

Portugalijos valdžia vel susekė platų revoliucionierių suokalbį ant karaliaus galvos ir dabartinio rėdo. Valdžios agentai dažinojo, kad iš Vokietijos išplaukęs pilnas laivas su revoliucionierių ginklais ir amunicija. Todėl pradėjo areštuoti visus, kuriuos tik numano valdžiai neprielankias esančius.

Apie išėivystę į Ameriką valdžia negali turėti tikrų žinių, dėlto kad daugumas keliauja be paspartų, slaptai pereidami rubežių. Su paspartais 1908 metais iškeliavo iš Kauno gubernijos į Ameriką 2664 žmogystės, iš jų 770 moterų; sugrįžo gi su paspartais 2774.

Rumunijoje iškilo valdžios medžioklė ant anarchistų. Mat nelabai senai vienas anarchistas kėsinosi nužudyti ministrą Bratiano. Tuomi dabar užtraukė valdžios piktumą ant visų anarchistų abelnai. Pirmiaus čia liuosai darbavosi taip vadinami „agitatorių sindikatai“, dabar juos uždarinėja ir jų vadovus kemša kalėjiman. Dėlei šito kai—kur buvo iškilę ant gatvių riaušės, kurių malšinimui valdžia užleido kariuomenę.

Vienas vokiečių inžinierius, Issel išrado prietaisą, su kurio pagalba galima pilnoje tamsoj ir labai ištolo nutaikyt

šūnį iš šautuvo. Bandymai daromi didžioje paslaptį. Žinoma tik, kad apėjo kurbės priešbuota elektrinė lemputė. Taigi tas moksliačius suka sau galvą, kad galima būtų karės laiku ir naktį šaudyti.

× Moterų judėjimas jau ir tarpe arabų bei kitų mahometnų randa dirvą. Francuzų palbos atstovas Dešanel pranešė, kad Egipte Kairo universitetan įvesti tapo moterims muzulmanėms specialiniai kursai, kuriuos išguldinėt pakviesta francuzus profesorius.

× Pakutinę savaitę Rusijos laikraščiai atžymėjo įvairioje vietose 14 žmonių mirtin pasmerkų ir 2 nužudytu.

× Paryžiuje buvo susirinkimas rusų socialdemokratų Aptarę, kaip yra kenksmingas skirstymasi partijoje, rusų soc. dem. frakcija „mažumiečiai“ (menševikai) susiliejo su dalimi „didžiumiečių“ (bolševikų) prie šių vadovo Lenino. Bandy-ia dabar išleisti didelį savo bendrą organą—laikraštį. Nuošaliai partijos da pasiliko viena frakcija „atšaukiečių“ (otzovistų), kurie da vis tebereikalauja, kad soc. dem. partija atšauktų savo atstovus iš Dumas. Bet jų nedidelis skaičius.

× Jeruzolimon pribuvo burys amerikonų turistų. Besilankant jiems po įžymenes vietas, vienoje gatvėj iššoko turkas ir paleido amerikonus šūvį. Kulka pataikė į dvi amerikonas merginas: N. Maurice ir P. Moore, nu griezdamą po skiautę mėsos. Šovėjų tuo aus suėmė. Pasirodė, esąs koks ten fanatikas iš Afganano. Amerikos valdžiaparei-alavo turkų valdžią, kad užpuoliką skaudžiai nubaustų.

× Peterburge atsibuvo teismas dviem Rusijos revoliucionieriams—Nikolajui Čikovskiu ir Katarinai Breškovkai. Patsai Čaikovskis ilgoje kalboje išdėstė savo pažiūras į revoliucinį judėjimą, persakė savo kelionę po Ameriką, kaip rinko revoliucijai pinigų ir perdavė juos soc. revoliucionierių partijon. Tame kalto savęs nepripažįtas. Breškovska gi vėl daug Čaikovskio darbų prisiemė ant savęs ir prisipažino kalta. Teismas kovo 9 d. išdavė nuosprendį, kuriuomi Čaikovskį išteisina, o Breškovską pasmerkia amžinam ištremimui. Kur ją ištrens, da nežinia.

× Paryžiuje tapo areštuotas urėdninkas Duez, kuriam buvo pavesta atminėti į valdžią katalikiškų bažnyčių turtus. Pasirodė, kad apsukrus Duez, belikviduodamas klebonijas, nuslėpė nuo valdžios 2,000,000 dolerių. Negeras urėdninkas tuomi davė kunigams progą kurstyti žmones abelnai prieš valdžią.

× Priemieras Stolypinas leido žydams įvykinti savo visuotiną religišką suvažiavimą, kuris atsibusias Peterburge nuo 15 d. kovo, pirmsėdžiaujant publicistui rabinui Ginsburg.

Iš Lietuvos.

Vilnius. *Felčerių mokykla.* V. Taryba neseniai patvirtino V. Dumos priimtąjį sumanymą apie Vilniaus felčerių mokyklą. Toji mokykla skiriama Vilniaus, Kauno ir Gardino gubernijoms. Mokyklai laikyti skiriama kas metai 18,000 rub. iš žemiečių mokesnių. Žydai mokiniai priimami 10-tuoju nuošimėiu.

Kaunas. *Paskaita apie literaturą.* Vasario 7 dieną „Vienybės“ redaktorius kun. Alekna skaitė Tilmanso teatre lietuvių kalba pranešimą apie „Lietuvių literatūros atgimimą“.

Mirė. Vasario 20 d. Rudaminoje, Suvalkų gub., mirė kun. kanauininkas Jonas Giedraitis, ilgus metus buvęs Seimų seminarijos regentu.

Naujos draugijos. Įtraukta į vyriausybės leistųjų draugijų sąrašą Kauno gub. Biržų ir Antazavės ukio rateliai.

Kauno šv. Juozapo lietuvių darbininkų dr-jos valdyba zadanti sutai-yti ištisą skaitymų eilę iš astronomijos, sveikatos mokslo, istorijos ir kitų.

Šiaulių šv. Juozapo lietuvių darbininkų draugija perkanti Šiauliuose savus namus.

Rusų laikraštinių suvažiavimas. Rašėme jau, kad manoma sušaukti antrasai rusų laikraštinių suvažiavimas. Tam tikras komitetas jau dabar ruošiasi, stripinėja, tik nieko gero iš to neišeina tuo tarpu. Mat vyriausybės iš kalno uždrausta svarstyti tame suvažiavime klausimą apie politikinių spaudos padėjimą Rusijoje. O tatai esą kaip tik pats gyviausias ir opiausias rusų laikraštinių klausimas. Suvažiavimui reikią tat pasitenkinti vien profesionaliniais smulkiais reikalais. Dėlei to daugelis įžymesniųjų pažangiųjų rusų laikraščių atsiskakė dalyvauti. Taip, antai, atsiskakė: „Rieč“, „Sovrem. Slovo“, „Viestnik Evropy“, „Rusk. Bogatstvo“ ir visi pažangieji Maskvos dienraščiai. Marksistų pakraipos laikraščiai žada dalyvauti; mat, jie nori vis dėlto kokiuo nors budu, bent demokratijos dėlei, iškišti suvažiavime politikinių spaudos padėjimo klausimą. Komitetas dabar rengiasi klausiti provincijalinės spaudos nuomonės.

Mirė garsioji artistė. Tashkente mirė garsioji rusų dramos artistė Viera Komisarževskaitė.

Sukaktuvės. Vasario 22 d. sueina 100 metų, kaip gimė garsusis muzikas-kompozitorius Sopenas, pusiau lenkas pusiau francuzas. Tą dieną lenkų visuomenė zadanti atšvesti labai iškilmingai. Bus pamaldos, paskui didelis koncertas ir tt. Žodžiu sakant, lenkai nori viešai pabriežti, jog didysis kompozitorius esą jų tautos garbė. Taip, lenkai moka gerbti savuosius.

Lietuvių šventė Tilžėje. Tilžės Lietuvių Giedotojų dr-jos surengta Lietuvių žiminė šventė Tilžėje vasario 6 d.

sutraukė gana didelį žmonių susirinkimą—į 750 žmonių lietuvių; buvo, žinoma, šiek tiek ir vokiečių, atėjusių pasižiūrėti į „burų“ šventę. Šventė nusisekė puikiai. P. Storastos vedamas choras, kuris padainavo kelioliką dainų, padarė kuomaloniasiają įspūdį. Vokiečiai sakė, jog tai choras neblogesnis, kaip didieji vokiečių chorai. Vaidinimai taip-pat pavyko. Vaidino: trijų veiksmų komediją „Tris valandėles Svarų Katrelės“, kurioje pajuokta lietuvaite, užsimanusi surengti savo vestuves vokiečių miestiečių budu, viešbutyje. Paskui vaidino trumpą komedijėlę „Smarkusis Kruša“, kurioje vėl pajuokti buvo tie Prūsų lietuviai, kurie nemėgia naujos einančios iš Didž. Lietuvos tautinės dvasios ir ypač nemėgia ir sakosi nesuprantą „naujų“ žodžių, kaip antai „tauta“, nors supranta ir pyksta, kaip jį pavadina „nutautėliu“. Pagaliaus buvo parodytas naujas dramos veikalas „Namų ugnelė“. Iš ištraukų, paduotųjų „N. L. C.“ galima numanyti, jog tai veikalas tos rūšies, ką ir Vyduno „Prabodžių šešėliai“. Budas rašymo ir kalba nurodo taip-pat, jog tai to paties autoriaus veikalas. Paduodamė čia vieną ištrauką. Jaunikaitis Taira, turėdamas atsiskirti nuo Tėvynės ir mylimosios mergelės sako:

— Sulužo naktįje paskutinioji mano viltis! Eikš, Vartai, senas draugas, sėsiva ant žirgų! Per girią Lietuvos pasukuj kartą josiv!— Pasiklausysiv jos raudojimo, Kad medžiai už, šalis dundės! Išrautu mudu iš to krašto, Ką tiek mylėjov, gynėva krauju. Dabar likimo vėtra neš mane, Kaip lapą kritusį nuo medžio Per kalnus ir daubas į tolumą.— Į šiaurę kilsiva dabar laivu! Į šiaurę, kur ledai apkloja žemę! Po speigų—meilės mano ten žerės ugnis. Ir stovint ant augštos, šaltos uolos Ir žvelgiant Lietuvon, kad saulė užtekės, Gal skausmas tad palaimą vėl regės.

(„Viltis“.)

Politikos bylos. *Vilniuje* Teismo Rumai be luomų atstovų kovo 17 d. nagrinės sekančias politikos bylas: 1) Julijonas Adomavičius, 2) Srolis Ilvin (už caro įžeidimą), 3) Julija-Juozapa Przelicka, 4) Jankelis Lemkov (uždraustos literatūros palaikymas), 5) „Goniec Wilenski“ redaktorius Pr. Jurjewicz už revoliucinį straipsnį.

Šiauliuose Teismo Rumas dalyvaujant luomų atstovams nuo 8 kovo mėn. nagrinės: 1) Žigas, Armulis, P. Limontas—agitacija; 2) A. Veličko—caro įžeidimas; 3) P. Limontas—agitacija; 4) Kondratas, Mantvyda, Visgirdas ir kiti (nuo Papilės)—prigulėjimas prie revoliucinės draugijos; 5) Noselis Teper—agitacija; 6) Šaurimavičius, Taraškevičius, J. Sirutavičius ir kiti—agitacija; 7) A. Žiulpa—agitacija; 8) Butrimas—agitacija; 9) Skeivis, Rypulis—agitacija; 10) Kutarziš—agitacija; 11) Vaičiulis—agitacija; 12) Bauziš, Sedvydis—agita-

cija; 13) Dyžgulis—agitacija; 14) Jonas ir Kazys Stančikis, Rudnickis—agitacija; 15) Vainauskis, Sakys, Valanskis—agitacija ir prigulėjimas prie revoliucinės draugijos.

Vilnius. *Rutoj* buvo vasar. 19 d. koncertas, atlikta gerai; „Rutos“ choras taisosi, tik kodėl nedainuoja savotiškų lietuviškų dainų? Svetimų melodijų galima Vilniuj pasiklausyt ir kitur. „Ruta“ laikytų ypač lietuviškoms dainoms.—

IV Liet. Dailės Paroda. Lietuvių Dailės Dr-jos Valdyba maloniai meldžia visų, kurie žada dalyvauti parodoje, siųsti veikalus taip, idant pribūtų jie Vilniun *jokiu budu neveliau 25 vasario (10 kovo)*, nes kovo 1 d. paroda bus atidaryta.

Grunvaldo konkursas. Z. K. klausia per „L. Ž.“, ar negera būtų apskelbus konkursą Grunvaldo mušio aprašymui. Nuo savęs Z. K. skiria tam 10 r.

Ištikrųjų, tai būtų naudingas tos dienos paminėjimas.

Jei susimestų greitu laiku kokia 50—100 rub., tad galima būtų tas konkursas apskelbti.

Taigi atsišaukite!

Dėlei svetimtaučių draugijų esąs išsiuntinėtas gubernatoriams nuo vid. reik. min. aplinkraštis, kur įsakyta, kad gubernatoriai svarstydami klausimus, ar neleisti įskurti kokiai-nors svetimtaučių draugijai sulig laikinių įstatymų kovo 4 d. 1906 m., ypatingai žiūrėtų, ar tos draugijos nežada buti siaurai tautiškos Jeigu pasirodytų taip, tada neeisti tokioms draugijoms įskurti. Kartu įsakyta gubernatoriams apsipažinti su tebesančių draugijų veikimu ir tam tikruose atsitikimuose pakelti klausimą apie tų draugijų uždarymą.

„Viltis“ su urėdninku byla. Vasario 4 d. Vilniaus apiel. teismas nagrinėjo „Vilties“ red. A. Smetonos bylą dėlei Adutiškio (Švenč. pav.) urėdninko Glinskio „apšmeizimo“. Mat korespondencijoj iš Adutiškio buvo aprašyta, kaip pusgirtis Glinskis atbėgęs į Suško namus rėkavęs, daužėsis, šunį nušovęs ir abelnai betvarke daręs. Liudininkai teismui prirodė, kad korespondencijoje teisybė rašyta. Adv. Tarchovskoi, A. Smetonos apgynėjas, prie progos savo kalboj išdėstė, jog tokios laikraščių korespondencijos yra labai sveikos, nes tai vienintėlis ginklas, kuriuo galima dar atsiliepti ant savališkų nei keino nekontroliuojamų policijos darbų. Už tokių dalykų aprašymą laikraštiniškai reiktų tik girti, bet nebausti.

Teismas red. A. Smetoną išteisino.

(„Liet. Žin.“)

Nežinomas pasikėsintojas. Vokiečių socialistų laikraščiai paskelbė kas toks buvęs, ką sudegino save gyvai Vilniaus gubern. kalėjime budamas pasmerktas pakorimui už pasikėsinimą ant generolo Pengo gyvybės. Buvęs tai

Lenkijos žydas, Moizė Tokar, gimęs, augęs ir daugiausiai veikęs Lodziaus mieste, pirmiau buvęs Lenkų Socialistų (P. P. S.) narys, paskui anarchistas-komunistas.

Prisipažino. Slaptosios policijos agentai suėmė šiomis dienomis Stakliškių (Trakų ap.) miestelėną Dovidą Galenpolį, 28 metų, kurį įtarė, kad buvo užmušęs Vilniuje 1907 metais veterinarų Jočą. Sumintasis prisipažino, jog Jočą užmušęs jis; papirkę jį Vilniaus mė-ininkai, norėdami atkeršyti Jočui už tai, kad jis drauzdavęs pardavinėti nesveiką mesą.

Pabėgėlis. Sausio 25 d. iš Vilniaus aresto kalėjimo buvo pabėgęs, pasodintas ten mėnesiui kalėjimo, Boleslovas Gruzdas; jis buvo kaltinamas, kad pasišalinęs nuo kareiviamimo. Pabėgėlis suimtas.

Teismas. Vasario 5 d. Vilniaus apygardos teismas nagrinėjo valetiečių Kiaulakio ir Vėpšto bylą, kuriuodu buvo skundžiamu už sargybiniu sumušimą, bepildant jam pareigas, balandžio mėnesyje, per eity metų, Šešuolių mieste lyje, Viln. apskr. Kiaulakys gavo 1 mėnesį sėdėti prie policijos, Vėpštas—3 mėnesius kalėjimo.

Tryškiai, Šiaulių apskr. Labai truksta čia lietuvių inteligentų. Buvo pirmiau mokytojas lietuvis, bet prieš Kalėdas perkėlė į kitą vietą, o jo vieton atkėlė mokytoją rusą. Yra dar gydytojas; nors jis geras žmogus, bet lietuviųstė jam mažai terupi. Buvo dar keletas susipratusių vaikinių, bet ir tie išvažinėjo.

Rugis.

Iš lenkų gyvenimo. Lenkų laikraščiai apskaitė kiek pereitaisiais metais išėjo korygų lenkų kalba ir kiek buvo tais metais lenkų mokinių augstosiose mokyklose. Knygų išėjo viso kiek daugiau, kaip 3000; rodos nemaža, bet... vidutiniškai imant knygos spauzdinamos vos po tukstantį egzempliorių, ir tai tokios knygos, kurios esti gan skaitomos. Lenkų laikraščiai gailėstauja, jog 20 milijoninei jų tautai esą truputį per mažoka. Bet užtat lenkų mokinių skaičius, sulyginus su mumis, yra atšaičiai milžiniškas. Taip antai: Krokuvos universitete mokėsi 2,733 studentai lenkai, Lvovo universitete—2,368, Lvovo politechnikoje—1,402; kituose Austrijos universitetuose—750; Rusijos universitetuose ir kitose augstosiose mokyklose—apie 2,500; Vokiečiuose—775; kitose Europos valstybėse—1,940 lenkų mokinių, iš Rusijos Lenkų tame skaičiuje apie 200 Šveicarijoje, 228—Belgijoje ir 317—Francijoje.

(„Viltis“.)

Vilnius. „Rutoj“ vasario 19 d. koncertas, o ant rytojaus „maskaradas“, t. y. persireždusių su kaukėmis balius. Tai bene pirmas lietuvių maskaradas.

Suvalkų gub. Kur daugiau taip daro Jaunimas. Per užgavėnes teko man buti viename „rabakse“ (pas mus taip

vadina jaunųjų pasilinksminimus). Buvo susirinkę vaikinių ir merginų. Susirinkusieji pirmiausiai pašoko, paskui padeklamavo, paskui vėl šoko ir vėl eilės ir tt.; paskui buvo monologas „Negyvas kunas“, taipgi paskaityta iš „Lietuvos Žinių“ referatas apie „Povilą Višinskį“. Buvo taipgi ir skrajojanti krasa. Linksma ir malonu matant taip gražiai pasilinksminant jaunuosius. Gaila tik, kad niekas nepadainavo.

39.

Radviliškis, Šiaulių pav. Čia apsilanko visokie svieto perejunai. Dabar yra atsibeldęs iš Rygos kana-koks monelninkas, prikalbinėja žmonelius, kad mokytus nuoj visokių monų. Ypač nori atkreipti žmonių akis į spiritizmą: už „kursą“ to „mokslo“ ima po 5 rubl. Yra jau ir pakliuvusių žmonių ant jo meškerės.

Įnuomis.

(„Liet. Ukin.“)

Medyniai, Panev. ap. Gal niekur taip dažnai nėra daromos kratos, kaip Medyniuose. Tai krečia jieskodami uždraustų raštų, tai šautuvų, tai su kitais reikalais. Sausio 19 d. sargybiniai vėl Medyniuose darė kratą. Mat pirm kelių dienų kas tai nutraukė telefoną viela, tad dabar jieskojo kaltininkų. Užsirašė du vaikinu, kuriuodu įduoda tardytojui.

Peterburgas. *Tautų koncertas.* Vasario 4 d. didelėje Ryvianskoje's Sobranije's salėje buvo didelis tautų koncertas, kurį įrengė universitetų draugija. Koncerte dalyvavo 14 tautų: baltarusiai, osetinai, igančiai, totoriai, lietuviai, ukrainiečiai, didžiarusiai, suomiai, armenai, Siberijos tautos (tunguzai ir kt.), latviai, gruzinai ir lenkai. Visos koncerte dalyvavusios tautos pasirodė su savo tautinėmis dainomis; kai-kurios su tautine muzika ir tautiniais šokiais. Viso lietuviškojo skyriaus įrengimu daugiausiai rupinosi „Lietuvių studentų draugija“, padedant labdariams.

Apie universitetą Vilniuje. Svetimo ministeris Švarcas, paklaustas kai-kurių dumos atstovų apie Vilniaus universiteto įkurimą, paaiškino, kad tokio sumanymo ministerijoje dar nėra. Taigi iš to reikia spėti, kad Vilniaus universiteto dalykai dar tolimos ateities.

Latvių dainų šventė. Siemet vasarą latviai rengia didelę savo dainų šventę. Šventė bus apvaikšiojama Rygos mieste. Miestas jau leidęs dainų šventės komitetui dovanai naudoties didoku žemės plotu nuo kovo iki rugšėjo mėnesio. Ant to ploto dainų šventės komitetas statys tam tikrus triebesius, kurie galėtų sutalpinti šventėje dalyvautojus. O jų, kaip kalbama, bus nemaža. Vienų chorų dainininkų suvažiavimą į tokias latvių šventes keletas ar keliolika tukstančių, o kur klausytojai!

Naujas budas pinigų rinkimo. Rusų vyriausybė norėtų vėl įsitaistyti laivyną, bet tik pinigų truksta. Sumanyta rinkti aukas. Kad daugiau surinkus pinigų, rusų vyriausybė nutarė ankuotojams dalyti medalius, kuriuos jie gali viešai ant krutinės nešioti. Ant medalių busias atmuštas laivas ir žodžiai, už ką suteiktas medalis. Tokius medalius galėsią gauti visi paaukavusieji laivynui statyti ne mažiau vieno rublio pinigų.—Vyriausybė mano tokiais pažibūčiais patraukti žmones prie aukų. Lygtai, kaip mažus vaikus...

(„Saltinis“.)

Medeikiai, Panevėžio ap. — Medeikių sodžiuje prisivo gausia Azevo pasekėjų arba Azevukų. Vienas iš garsiausių—tai Mikas Kutra; iš pažiūros, tai žmogus panašus į sodžiaus inteligentą, skaito lietuviškus laikraščius, prisideda prie įrengimo lietuviškų vakarų, o patyloms išduoda valdžiai neištikimus žmones, platina tarp sodiečių rusiškas juodašimtisios knyguotes. Lai svuose metuose Medeikių sodžiuje tapo uždarytas monopolis, katrą užlaiko Mikas Kutra, išvyti iš valščiaus visi „ponai“, o jų vieton išrinkti nauji. Bet reakcijai sugražinus senuosius laikus, sumanus ir darbštus Mikas sukruoto atkeršyti; nušliauzė į Biržus ir apskundė policijai visą eilį neištikimų žmonių, buk jie uždare jo monopolį, išviję iš valščiaus „ponus“ ir tt. Visi užrodytieji turėjo slapstyties, arba bėgti Amerikon. Vieną iš tų „neištikimųjų“ policijai pasisekė sugauti ir pasodinti kalėjiman, tai Juozą Bielaką. Jam besėdint kalėjime policija padarė Medeikų sodžiuje tardymą apie jį. Prikalbinėjami Miko Kutros tris viso valščiaus aršiausi išgamos, girtuokliai, ir neteisingi liudytojai: Stasys Kuginis, Jonas Kutra ir Juras Kuginis, tiesiog pasakė, kad Bielakas sakęs prakalbą, kurioje liepęs nemokėti mokesčių, neklusyti valdžios ir neduoti vyrų kariuomenėn. 12 sausio 1910 m. jo byla buvo nagrinėjama Panevėžyje. Teismas pripažino kaltu ir nuteisė vieniems metams tvirtovėn, nepriskaitant nei tų pustrėčio mėnesio, ką sėdėjo laike revoliucijos.

Medeikiėtis.

Iš Škotijos lietuvių.

Čia lietuvių apsigyvenę nemažai, nors kiek jų yra, tikrai ne žinia, nes statistikos niekas nedaro. Paklausus jų pačių daugumas nežino, kas jie per-vieni,—bemaž visi vadinasi „paliokais“, nors lenkiškai nei žodžio nemoka. Daugiausia čion apsigyvenę suvalkiečiai, tamsiausi žmonės. Laikraščių, išskiriant keletą šviesesnių, beveik visi neskaito. Daugumas dar nei nežino, kad yra kokie ten lietuviški laikraščiai.

Darbai čion beveik visur anglių kastyne, nes į viršutines dirbtuves lietuvių nepriima; dirba dar po keletą ir gelžies liejinyčiose bei fondreze; bet tik prie tokių darbų

kur jau anglai nebenori dirbt. — Vietiniai anglai lietuvių labai neapkenčia, kitaip ir nešaukia, kaip „bledi pole“. Kasyklose dirbančių lietuvių yra jau nuo senai, kai—kurie nuo 10—15 metų. Tokie įsitikėję kompanijoms lietuviai turi nuo jų paėmę taip vadinamus kontraktus, todėl jie patįs imdarbininkus ir juos apmoka. Man atvaziavus į Škotiją teko dirbti prie keletu tokių „kontrakčių“, bet jie man pasirodė didesniais išnaudotojais, negu kapitalistai. Jeigu jiems žmogus uždribi į dieną 10 šilingų, tai nuo jų gauni 3 šil.—2 trečdaliu pasilieka sau. Žinoma, ne su visais jie gali taip daryti, bet tokie, kurie tik ką atvaziavę, tai tokie jiems tuos pinigus ir uždriba. Nežinodamas žmogus kur dingti, turi prašyties, dar kartais ir kyšius duoti, kad tik priimtų už dyką dirbti.

Yra čion dar kelios lietuvių draugijos, kaip antai: „Pašelpinė“, „Sv. Draugystė“, „Teatrališka“, „Muzikališka“, kuriuos tik iš vardų yra žinomos; apie jų darbus negirdėti. Prie gyvesnių galima priskaityti tik „Lietuv. Soc. Sąjungą Didz. Brit.“, kuri dar užsiima švietimu vietinių lietuvių. Bet ir joje truksta inteligentų, kurie viską plačiau galėtų išaiškinti. O ir lietuvių tamsumas, kad vargiai galima prie jų ir prieiti.

A. Kriaučiūnas.

IŠ AMERIKOS

Dirbtiniai žmonės. Boston, Mass. Harvard universiteto profesorius W. E. Castle nustebino mokslinčius savo atidengimu naujų gamtos tiesų. Jisai ilgai tyrinėjo Guineos salų kiaulaites, žiurkes bei triušius ir surado, kad užvaisant jų pataites su pagalbatam tikrų chemiškų vaistų, galima susilaukti tokių gyvūnų, kokių nori: juodų, baltų, margų, didžiagalvių ir mažagalvių, taip gi pagal noro net galima esą suauklėti yščiuje vaisius su didesnėm ar mažesnėm smegenim, taigi protingesnis ar kvailesnis. Prof. Castle šitą jau bandęs ir su žmonėmis, kadangi gamtos tiesos tos pačios, kaip del žvėrių, taip ir žmonių. Jis tvirtina, kad užvaisymas kudukio pas moteriškę netolimoje ateityje nebus jokia paslapčia, bet grynai chemišku ir matematišku klausimu, tai yra klausimu: kiek užvaisant tokį ir tokį norimą kudukį reikia panaudot tokių ir tokių chemikalų, iš kurių vyro ir moters sėkla susideda. Tada busią galima užvaisyt kudukius ne tiktai sau geidžiamos lyties, bet iš anksto jiems nuskirtos odos spalvą, ugį ir kitokias ypatybes. Taip, prof. Castle pasisekė užvaisyti žvėrelius su vienu piršteliu daugiau ir vėl paskui tą pirštelį nuauklėt. Taigi dirbtinių žmonių gadyne esanti nebetoli.

Klastapinių dirbtuvė suėmė. Bostone areštuoti trys klastuotų pinigų dirbėjai: du broliu Semple ir F. Harting. Nuo Franklin gatvės kabėjo parašas „Semple &

Harting Manufacturing Jewelers“, o viduj stovėjo didelis presas, kočiojamoji mašina ir kitos pinigų dirbimui prietaisos. Jie dirbę sidabrinius dešimtukus ir jau kokie metalai jie varę savo pelningą amatą. Jų padirbtuose piniguose esą 925-kios tukstantinės dalelės sidabro, taigi daugiau už valdžios, nes šios yra tik 9-nios dešimtosios gryno sidabro, vienok ir taip klastininkai pelnydavę 50%. Žinoma, juos patupdė kalėjiman.

Streikai. Atlančio pakraščiais tiesiog užvirė streikų epidemija. Kova tarp darbo ir kapitalo numargina žinomis visus laikraščius. Philadelphia striktarių streikas; Trentone, N. J. tik-ką užsibaigę taip—pat striktarių streikas (darbininkai laimėjo pakėlimą algos iki 23 centų ant valandos ir pripažinimą sąjungos); South Glens Falls poperiaris dirbtuvėse išėjo streikan 2000 žmonių, buvo susiremimai su policija, buvo riaušės ir kraujo praliejimai, dabar valščiaus milicija apsiautė visą apylinkę; streikuoja poperinkai Bellows Falls, Vt., o Baltimorėje „B. and O.“ gelžkelio streiką tik-ką sutaikė patsai Darbo Ministeris Neill.

Didžiausis streikas Philadelphiaje. Čia striktarių darbininkams užjauzdami išėjo į generališką streiką apie 135, 000 įvairių išdarbių žmonės. Miesto pramonę ištiko kaip nuomarius. Nusigando bankai, pirkliai. Pajutę sau milijniškus nuostolius pramoninkai daro mitingus ir ragina miesto valdžias, kad striktarių bendrovę su darbininkais geruoju taikintų. Gyventojai parašė prezidentui Taftui peticiją ir renka ant jos nuo žmonių parašus. Kitą tokią peticiją, su pramoninkų parašais, įdavė p Taftui „Universalinės Ramybės Sąjungos“ viršininkas Love. Pramoninkai ir dvasiškijsa apskritai peikia Rapid Transit bendrovę. Visuomenė jiems pritaria. Darbininkams užjaučia jau visi klodai. Bet nei miesto valdžios nei prezidentas Taftas da nieko iškšol nepadarė. Pasukutinė savaitė Philadelphiajioj perėjo su didelėmis suirutėmis. Kas blogesnis, kad streiklaužiai buvo paleisti sauvaliaut. Vieną dieną jie be jokios priežasties emė šaudyt ant gatvių į žmones. Daugelį sužeidė. Žmonės neatliko skoloje: šaudė iš revolverių ir metė plytomis. Keturi žmonės (iš tų vienas policmanas) mirtinai sužeisti; pašauta net mažytė mergaitė.

Atpyška. Su grįžtančiu iš Afrikos Ruzveltu seka ir paprastas „ruzveltizmo“ triukšmas. Tos korporacijos, trustai ir jų šalininkai, kuriuos Ruzveltas prezidentaudamas aštriai kedeno, nuogandauja, kad jis vėl kibsiąs ardyti didelių piniguočių „šventą ramybę“; tačiau Ruzveltas „World'o“ korespondentui anądien pasakė, kad jokia politika neužsiimsias. Ar jo karštis kraujas atsilaukys, tai klausimas. Ruzveltas dabar plaukia ant Nilo upės garlaiviu „Dal“. Vežąs su savim apie 1000 pašautų žvėrių, ku-

riuos atiduosiąs Amerikos mūzėjams. Aplankęs Franciją, Belgiją, Norvegiją ir Angliją, pribusiąs New Yorkan apie 20 birželio. New Yorke jau susitvėrė iš 600 žmonių komitetas jį pasitikt.

Kova prieš spilkas. Chicago miesto tarybon įnešta parėdymas, kuriuomi kiekvieno moteris bus nubausta užsimokėt \$50, jei nešios skrybėlėje spilką, išikišusią daugiau ne pusę colio. Vietinės moteris kelia protestus: ilgos spilkos, tai esąs jų vienintelis ginklas nuo neprašytų kavaliėrių glamesčiavimosi.

TARP AMERIKOS LIETUVIU.

Waterbury, Conn.

Vasario 27 d. vietinė SLA. kuopa parengė prakalbas. Kalbėtojum buvo p. J. Liutkauskas, iš Brooklyno, N. Y.

Pirmaisiai jis aiškino SLA. uždavinius,—nurodė, kad ši organizacija nuveikė daug gero, ypač išgyrė organą „Tėvyne“, kuriame esą yra daug pamokinančių straipsnių. Išgyrė ir TMD—stę, su jos kiltais siekiniais, kaipo daugeliu pasidaravusią tautos labui. Pagaliau išgyrė ir LSS. su jos augštais siekais ir pripažino, kad ir ji jau esanti ši-tą naudingo nuveikusi. Išgyrė ir socializmas, esą gražus meriali ir kiekvienam verta prie socialistų prigulėt. Išpeikė tik referendumo šalininkus, ką nori į tulas lietuviškas organizacijas įvesdinti: esą, lietuviai dar nėra užtektinai apsišvietę kad galėtų referendumą vartoti, o kaipo neapsišvietusiems referendumas netik nenaudingas, bet dar blėdingas; pav. per referendumą tapo išrinkti jau du SLA. pirmininkai ir kaip vienas, taip ir kitas nieko gero neveikė, o TMD. pirmininkas esą buvo seime išrinktas, o žiūrėkit kaip daug ir su pasišventimu dirba tai organizacijai. Tvirtino, kad referendumas tai nepageris darbininkų buvio. Toliaus plačiai aiškino apie Svirskio biografiją: kiek „baksukų“ išplėšė, kiek katra-mado pinigų ir tt. Kritikavo Antonovo referatą skaitytą Brooklyne, N. Y., kur buvo aiškinama laisva meilė. Pasėkmės iš to referato buvę sekančios. Tulo biznieriaus moteris, prisiklausiusi virš minėto referato, parėjusi namo, kirklusis kumščia į stalą ir pareikalavusi, kad jai vyras užrašytų visą mantą ant jos,—jį valdystanti pagal savo norą. Kada vyras nesutiko, tai pametusi jį išsidangino savais keliais. Per pirmą moterų susivaziavimą Brooklyne, N. Y. tula moteris skaičiusi referatą ir, štai ko ji savo referate reikalavusi: „Kad draugija įsteigtų viešą namą vaikų auklėjimui ir... mergaičių.“ Tai reiškia, kad mergina susilaukus kudukį nunėš į tą namą auklėti, ir eis vėl kito pasigauti. Kalbetojas tikrino, kad tik tuomet esą išsiauklės dora ir tobula gentkartis, kuomet moterystės ryšis bus neatmezgamas iki grabui. Aiškino, kad tuli socialistai, perskaite iš laikraščių vieną-kitą agitavišką

straipsnelį, tampa pesimistais, garbina tik tą kas yra socialistiško, o kas ne, tai neapkenčia ir nesiduoda jokiems per tikrinimams; pav. kaip tikėjimiškas fanatikas, besimelsdamas savo svajonėje mato tik aniuolus ir posmertinį dangų, taip, sako p. L., mūsų tuli socialistai mato tik savo socialistišką dangų. Aiškino, kad pakol didžiuma liaudies dar neapsišvietę, tai kad ir socializmas įvyktų, darbininkų buvis nepasigerins. Pa-kiams aiškino, kad visa pramonija ir industrija reikalinga valdžiai paimti į savo rankas, pv. kaip dabar krasa, kad yra valdžios rankose, tai esą butų geriaus. Taip gi, kad socialistai negerai darą nesirupindami apie išsiėmimą ukėsystės poperiu, nes esą balsas žmogui turėt tai svarbiausis daiktas. Nupeikė socialistus ir tautiečius, ką tarp savęs nesutinka dėlėi pažiūrų skirtumo; reikia esą guodot vieni kitų nuomones ir veikt viską be ypatisckumų. Nupeikė iš Europos atvaziuojančius kalbėtojus, kurie esą duoda kumščiu į stalą ir šaukia: „te prasmenga kapitalizmas, lai gyvuoja revoliucija, lai gyvuoja socializmas“. Publika esą ploja delnais, kad net svetainės sienos plyšta, vienok išėję laukan žmonės atvesta, ir jokio pasimokinimo iš panašių prakalbų neišsineša.

Kalbėtojui galima užmest, kad ir jis ypatisckumų neišsilenkė.

Buvęs prakalbose.

Boston, Mass.

Sio miesto rubasiuiviai diena iš dienos laukia generališko streiko ir kaip matosi—tas neišvengtina, nes darbo valandos pastebėtinai neapribuotos: vienidirba po 10 valandų, kiti—po 12, o dar kiti dirba net po 15 ir ilgiau ant dienos. Gerimechanikai dirba trumpiausiai ir jie gauna didžiausias algas; mat be jų kontraktieriai negalėtų darbą padaryti, todėl jų reikalavimus visuomet išpildo; tokių gerai apmokamų ir trumpas valandas dirbančių randasi labai mažas skaitlius, gal but po 2—4 žėdnoje šapoje. Jie veik nenori eiti ant streiko, nes jų gyvenimo sąlygos, kaip jie patįs sako, yra visiškai geros. Bet žiurint į gyvenimą mažesnių kriaučelių, matosi suvis kas kitas; jie dejuoja, kad jiems reik ilgos valandos dirbti ir kad jų užmokestis yra labai maža. Jie sako, jeigu mes dirbtume tik 9 valandas ant dienos, tai nei ant maisto negalėtume užsidirbti, bet, esą, ačiu Dievui, kad dabar yra dikčiai darbo, tai gauname ryte nuo 5—kių ir vakare iki 9—nių dirbti, tokiu budu šiaip—taip uždribame po \$12, kartais po \$13 į savaitę; bet klausimas, ką tuomet turės veikti ir kaip savo gyvenimą aprupinti šie vargšeliai, kuomet nebus ganėtinai darbo? Beabejonės anie ateinančių laikai jiems grėsia skurdu ir alkium. Todėl šie pastarieji, matydami ir atjauzdami savo sunkų padėjimą yra pasiryžę stoti ir reikalauti trumpesnių valandų darbo ir didesnio užmokesčio. Unija tarpe kriaučių, yra labai silpnutė; šešimetai atgal ji buvo tvirtesnė,

nes išvien laikėsi žydai, lietuviai ir italai; bet iškilus 1904 metų streikui ir tame streike žydams vadovaujant, lietuviai ir italai tapė labai žydų nuskrastiai, ir tik dėl tos priežasties, kad žydai pirmaisiai grįžo į darbą, streikas tapė pralaimėtas; taip gi streiko laiku pašelpa buvo dalinama labai nelygiai; dauguma lietuviu visiškai jos negavo; kurie ir gavo, tai tik po \$1 į savaitę, o kurie gavo po \$2, tai tik ant pirštų galima tuos suskaityti. Su italais ir gi buvo panašiai pasielgta. Vienok žydai gavo nuo trijų iki šešių dolerių pašalpos į savaitę. Taip gi žydai budami netik streiko vadovais, bet dar ir unijos viršininkais, aikvojo sumokėtus visų pinigus saviems reikalams ir tai darydavo be visų žinius. Mat, kuomet budavo susirinkimai, tai žydai pinigiskų klausimų nepakeldavo pradžioje susirinkimo, bet laukdavo iki kol lietuviai ir italai išėdinėdavo namon ir kuomet jausdavo, kad leidžiant per balsus bus jų viršus, tada tik pinigiskus klausimus svarstydavo ir visuomet padarydavo pagal savo norą. Vienok pralaimėjus streiką, lietuviai ir italai aiškiai pamatė, kad žydas, norint vadinasi „draugu“, bet vis atsiduoda „gešef tu“ ir kad daugeliui jų „draugas“ yra tik pinigai; todėl pametė uniją ir laikėsi iki šiam laikui neorganizuoti. Fabrikantai pamatę, kad jų priešas—organizacija liko kudukiu, pradėjo užmokestį žeminti ant kiek tik įstengė ir pagaliam net ant tiek sumažino, kad norint gyvenimą padaryti, darbininkas turi dirbti 15 ir daugiau valandų į dieną.

Numušti mokestis daugiausiai padėjo kontraktieriai ir veik jiems vieniems didžiausią tamė kaltę galima primesti. Čia yra gana daug italų kontraktierių ir 14 lietuvių; daugiausiai vienok žydų. Lietuviai ir italai kontraktieriai veik turi vienodą charakteristiką (pobudį)—troškimą įgyti garbę, gauti augšto, prakilnaus ir garbingo „bos“ vardą. Jie nepaiso, kad kartais jiems ir nieko nelieka už jų darbą, nepaiso tuli net skiose maudyties, by tik turėti tajį garbingą vardą „bosas“. Todėl skursta, vargsta ir visomis pastangomis dirba per keletą metų; sutaupes keletą šimtelių toks lietuvis ar italas, pasirandavoja šapą, nuperka keles mašinas, na—ir eina pas fabrikantą prašyti darbo; nuėjęs nusiima „mučę“ ir žemai pasikloniojęs fabrikantui, apreiškia, kad jau yra „bosas“ ir nori gauti darbą. „Mister boss, my boss, mi gat shop, mi evritink orait fix, gimī džiab“. Fabrikantas išklusęs šitokios mizerikordijos, kvailai, bet linksmi nusijuokia ir paplojęs tokiam „bosui“ su ranka per petį sako: „John, you are right, here are few sampels, make them good and then I will see what can I do with you“. Toks nabagas „bosas“ išgirdęs šitokį fabrikanto prielankumą kuone rankas gatavas išbučiuoti; juk tai ne juokai—dabar jau kokis 20 ar 30 žmonių pas jį dirbs, turės jį va-

dinti „bosu“; bet reik gerai „sampilus“ (žvalginius) padaryti, na ir uždario per daug nereikalauti, o tada tik bus gerai, tada tik galima jau pilnai patapti „bosu“. Padaręs žvalginus (sampilus) neša pasifabrikantą, nusėša ir vėl „mučė“ nusiima, paduoda padarytą darbą peržiūrėjimui ir nusigandęs drebančiomis kinkomis, laukia atsakymo. Fabrikantas apžvelgęs darbą, mato, kad padarytas puikiausiai, bet to nenuduoda, nes jis žino kad toks mizerikordija „bosas“ galėtų daugiau reikalauti už darbą; todėl jis suraukia kaklą, išverčia akis, padaro rustų veidą ir žiauriai paklausia „John, kiek nori kad aš tau mokėčiau už šitoki darbą?“ Šis nabagas mąsto, kas čia dabar atsakyt! Kiti „bosai“ už tokį darbą ima \$1.50, keli metai atgal imdavo \$2.00, bet ką aš turiu daryti, jeigu sakysiu \$1.50, gal tuomet neduos man darbo, gal pasakys, kad negerai padarytas... na, ir negalėsiu gauti garbingojo vardo—„bosas“. Ir taip, po valandos mąstymo, atako: „wel mister boss, mi fix orait for \$1.30“. Fabrikantas dabar linksmai nusijuokia ir vėl paplojęs į petį tokiam naujai iškeptam „bosui“ sako: „All right, John, gausi darbo kiek tu tik įsteigsi padaryti“ ir atsikreipęs į savo draugą ironiškai klausia, „What do you think about him? Is'n he a fool?“

J. Valas.

(Pabaiga bus.)

Vietinės žinios.

Pereitą savaitę į Brooklyną pribuvo francūzų aviatorius Paulhan. Jis iki šios savaitės pabaigai Jamaica lenktynių darže kasdien po pietų skraidys ant savo viena-parnio oralaivio. Publikos suplaukia tukstančiai. Paulhan keletą sykių užskrido augščiau, negu kas nors kada buvo užskridęs.

— East New Yorke, kaip mums praneša, tikrai tveriasi lietuvių dainininkų kvartetas. ir maišytų balsų choras. Mokįsias p. L. Ereminas. Tai bus jau trečias Brooklynė lietuvių choras.

— Laikraštinių susivaziavimas Brooklynė atsibus šią savaitę, ketverge ir pėnyčioje. Posėdžiai bus laikomi p. Draugelio salėje, 73 Grand str. Girėtis, kad daug bus suvaziavusių žmonių. Po suvaziavimų Brooklynė inteligencija parengsianti svečiams vakariene.

— Garsus italų giesmininkas Caruso, giedantis Metropolitan operose, gavo laišką, kuriame nežinomi nedoreliai pasirašę „Juodąja Ranka“, reikalavo nuo Caruso \$15,000, o jei neduos—tai grumojo nuzudymu. Pinigus reikalavo padėti laške ties viena Brooklynė popieriaus dirbtuve, ant Van Brunt ir Sackett gatvių. Pažymėtu laiku dektekt vai ir suėmė apie tą vietą slaukinėjant du italu: Misiani ir Concotta. Juos areštavo ir

Adams court'o teisėjas abu patastė po \$5000 kaucijos. Dabar Caruso vėl gauna „Juodąją Rankos“ laiškus su grumojimais, kad pertrauktų prieš tuodu italu skundą. Caruso dabar visur yra lydimas dviejų detektivių, kurie saugo giesmininką nuo užpuolikų.

— Mus prašo paskelbti, kad kovo 21 d. Taut. Namų salėje atsibus siuvėjų unijos 54 skyriaus susirinkimas, pasikalbėjimui apie rengiamą 1-mos Gegužio apvaikšė ojimą. Susirinkimas atsidadys nuo 8 val. vakarė, kur kviečia visų draugijų delegatus pribut.

Svainis.

Stepo Klukiaus pritvankusiame kambary šiaip buvo tyku. Tik ant skobnės, užtiesos stikluota staltiese, smagiai pliauškejo kortos...

— Tu liksi svainis!

— Tai kas? Bene man ant kaktos bus parašyta.

— Prastą galvą turi...

— Pasiute! Na, aš užguliu ant tavęs?...

Veriauga žiūrėjo į šešias raukoje išskleistas kortas ir sukinejo usą. Tuzas, karalius, merga ir bernukas,—tai viso jo galybė ir prakilni išmintis... Kiek tai džiaugsmo, kad jis devynakę pakiešo po pačia triupo ir jo lošis įėjo į gerą vėžę?...

— Jau jūs, vyrai, neteisinau!

— O kas?

— Aš bizas, bizas ir bizas!

— Tau taip ir reik; mat prastą turi galvą...

— Galvą! Čia be teisybes!...

— Tai, kaip reik?

— Jūs negulkit ant manęs.

— Na gerai—męs pataikysim...

Su ilgą, nuo lietaus nurudavusia sermėga per duris įėjo Klukiaus svainis. Iš-po nedidelės amerikoniškos kepuraitės, užsmukusios ant kaktos paslaptingai žibėjo dvi įdubusios akys. Jis linksmai prasišiepė ir prabilo:

— Na, gal kas nueis—štai čia skįstimo į kablą?...

— Tai da prisėskit.

— Labai noriu gert. Viskas susirgo, tai pati išsiuntė į aptieką... Ma ją velniai!

Ant puslėto delno svainis laikė sunkiai uždirtą nudilulį pinigą. Jo akys buvo įdėtos į pinigą, o kakle ėjo gurkšniai seilių, kurias rijo iš norėjimo gert. Storas, prie skobnės stovėjęs vyras, priėjo prie šaukštėdėtės ir paėmęs du kibiru tarė:

— Tai, ar už daug?

— Už visus.

— Kaip tai?

— Nu gi alaus ir arielkos.

— O!

Visai netrukus tas storasis su šikšnine kepure vyras parnešė du puojančiu kibiru aunas ir bonką prastos amerikoniškos, valkatų geriamos degtinės. Tuoj parnešikas vieną kibirą pastatė ant skobnės, o iš kito užsivertęs maukė, tarsi ištiškęs veršiukas šalinio

vandenėlį... Tas padėjęs ant skobnės kibirą šluostėsi usus. o kitas tą-patį užsivertė kibirą ir taip gi traukė. Paskui tą patį kibirą užsivertė trečias, ketvirtas ir taip iki galo. Per kaleiną varant atėjo ir prie Lucės. Lucė papurtė galvą ir tarė:

— Aš negerisiu.

— Na ir kodėl?

— Taip; negerisiu ir viskas!

— Gerk, paikše! Kad negerai, jauniki negausi...

Ir Lucė užsivertė kibirą ir ji suvilgė savo sausą širdį... Paskui pasikėlė savo keršą (langnotą) sujuodusią priekaištę ir nusišluostė putotą paluopę.

— Na, o arielką kam laikome?—sušneko svainis ir pasiėmęs bonką tarė:—sveikas!

— Sveikas, sveikas!

— O, vyreli, kad gardi!

— Na, tai duok ir man!

Degtinę ne taip, kai alų, kad gerė iš paties kibiro—jiprie degtinės turėjo blėkine su įlenktu kraštu taurutę ir į ją mirkė snapus. Lucė vėl pradėjo purtytis.

— Neduokit?—tarė svainis.

— Pirk arielką ir da pasku samdyk gerėją! Nereik!

— Gerai sakai! Mumdangiau bus...

Tuos gardumynus išsiurbė ir vėl parsinešė... Gurkšniai po gurkšnio ir antri nešiai pasibaigė. Trečius nešius parsinešė jau buvo taip malonus, kad net bučiuoties tarp savę pradėjo...

— Na eik da—pasakė svainis.

— Gana bus!—pasakė šeiminkė ir nosį suraukusi pridėjo:—ar jau velnias užsėdo?! Jezus, Marija! Juk jūs į Ameriką atvažiavote pinigų užsidirbt senatvei, o ne savo sveikatą, prakaitą pragert! Pasiutot jūs šįvakar turbut!

— Eik—sakau! Neklausyk bobos!

Veriauga paėmė vieną kibirą.

— Neduokit!—tarė Lucė šeiminkė.

Lucė pagriebė antrąjį kibirą ir norėjo neduot, bet Veriauga ją į glebį... Prasi-dėjo imtynes ir Lucę Veriauga paršigriovė ant aslos...

— Ura! Pabučiuok!...

— Jezus, Marija! Rupuže! Ar pasiutai? Leisk—kasiu!

— Vistiek aš tave turiu pa bučiuot...

— Geriau tu žinai!?

— Ką?!

— Leisk, šetone prakeiktas leisk!

Suvelta išspruko iš apačios Lucė ir išbėgo per duris. Veriauga gi, pergalejęs išėjo parnešt da gėralų. Svainiai namie pasilikę pradėjo dainuoti:

„O tu boba nelaboji,
Ko tu pečių nedaboji?
Sarkos pečių sukapojo.
Varnos molį išnešiojo.“

Vidurnaktyje nuo dainavimo net sienos lingavo... Užbaigė savo puotą čia-pat: vienas užsikniaubęs ant skobnės, kitas paršilijęs ant kedės, trečias gi nuvirtęs ant aslos—sumigo...

Sliburis.

13-II-1910.

KOL...

Kol klesti krutinė jaunystės žiedai,
Kol juos nenustelbia šiauriniai ledai,
Širdis kol dar jaučia ir meile svajoj',
Mintis kol dar liuosa—augštybėj lakioj',—

Valyki erškėčius nuo liaudies takų!
Gal gentkartė nauja sulauks tų laikų,
Kad darbus tavuosius supras-pamatys
Ir tau kiltadvasiai paminklą statys!...

2-II-10.

S. Strazdas.

Delei vedusių skirstymosi.

Į rankas plunksną paėmiau ir iš kurio galo, apie tą taip opų mūsų liudyje klausimą, pradėti rašyti—nežinau. Vienok dabar, ypač dabar, kada rusai, mūsų kaimynai, tą klausimą riša ir rodos jau susilauks įstatymiškos laisvės vedusiems persiskirinti, reiktų ir mums apie tą pagalvot.

Rusams, laisvės dienos tą klausimą apkarpytai išrišė, kaip žemiau pamatysime, ir jie dabar, kaip plačiai parašė „Sovrem. Slovo“, plėčia šitą klausimą toliaus.

1907 metais, sausio 27 dieną prieš švenčiausiojo Synodo, pirmininkaujant vyskupui Inokentijui (— Vincentui) buvo sušauktas susirinkimas, su tikslu pagerinti esančius įstatymus apie vedusių persiskirimus, ir tuom laik apdirbtasai sumanymas, visiems švenčiausio Synodo nariams buvo išsiuntinėtas peržiūrėti.

Švenčiausio Synodo nariai sumanymą peržiūrėjo, ir pasiuntė atsiliepiumus. Gruodžio 19 d. 1908 m. švenč. Synodo naujam susirinkime vėl šis sumanymas įnešta. Kelioliką sykių stačiatikių dvasiška vyriausybė proektavo, darbuosi, sumanė ir tai-ė, iki ant galo, apart seniau veikiančių įstatų, tapo apdirbti nauji, kurie skamba maždaug šiaip:

1. Gali persiskirti vedusie, jei nemyli vienas kito.

2. Jei vaisymuisi netikė.

3. Jei 5-kių metų laiku nebuvo susiję.

4. ir visi tie, kuriems teismo teisės atimtos.

Tuos tat įstatymus Rusijoje ir norima prie gyvenimo pritaikinti.

Pas apšviestas tautas Europos Vakaruose, tarpe vedusių taip jau nemaža buna vaidų ir jie gali lengvai persiskirti. Bet ką jau bekalbėti apie sutikimą vedusių ant viso amžiaus lietuvių, kurių daugumas apsigveda ne su blaiva galva, ir ne iš meilės, bet pagal to ar kito reikalą! Už tat nėra Lietuvoje to kaimo, to bažnytkiemio, kuriame nebūtų „dvi katės į vieną maišą sukūštos“.

Busančių, ar jau esančių vaikų tėvai riejas, pešasi ir vaikus auklėja jau iš mažens prie visko blogo ir bauraus pratindami. O kokie tėvai, juk tokie ir vaikai. Todėl pas mus gresia ateityje išaugimas labai nedorų lietuvių kartos. Kitaip ir buti negali. Jau ir dabar šita įtekmė, be abejonės, nemažai ant mūsų atsiliepia, nes jeigu mės doresnių tėvų vai kai butumėm, tai juk nepaliktumėm šito klausimo taip supainiotu stovėti ir ilgas metų eiles knabinėti po tas narples, kurias šitas klausimas užnarsto ir mūsų gyvenimo gerovei kelią sutrukdo ir apsunčia. O kokios kitąsyk pragarinės kančios reikia vyrai ir moterei perkęsti, kada vienas—kito neapkenčia, o valstija ir bažnyčia per prievartą laiko juodu kruvoje!

Pačioje Lietuvoje surinktum daugybės tokių faktų. Štai arti mano gyvenimo esančiame Noršonių kaime, Pašvitinio parapijos, gyvena tik 5 ukininkai. Ukininkas Tamulionis mirė ir paliko pačią su duktere Ona. Našlė Tamulionienė apsigvedė su Valučium, bet per trejetą metų Tamulionienė taip savo vyrą ignizino, jog šis pabėgo. Tada Tamulionienė-Valučienė pradėjo savo dukterei Onai užkurio jieškoti. Susirado jaunikis iš tos pačios parapijos, iš kaimo Pelaniškių, ukininkas Liubauskas, kuris su Ona Tamulionyčia 1907 metais ir apsigvedė. Bet motinos darbėliai atsiliepė ir ant dukritės... Pagyvenusi jaunoji porelė pusę metų, pradėjo vaikštinėti pas kunigą diekoną Živatkauskį, kad šis juodu persikurtų. Dz. Živatkauskas pasakė: „surišti—surišau, bet

paleisti negaliu; kaip sau išmanote, taip ir darykite“!

Ona Tamulionyčia su Liubausku persikyrė. Dabar gyvena katras sau. O apsigvesti su mylimoms sau ypatoms jau nebegali, nes įstatai (zokonas) bažnyčios to neleidžia. „Surišom“ ir—gana, nebeatleisime. Toks žodis katalikų bažnyčios ir valdzios... .

Tų pačių Noršonių kaimo Rozalija Zuokyčia ištekėjo už Voronių kaimo ukininko Bagdono. Apsivedę 3-jus metus gyvena blogiausiai, — bėgiojo pas kunigą Siurną, ir visur: bet kur tik nebuvo, vis tą patį atsakymą apturėdavo: „Mat surišem, bet paleisti negalėsime“.

Mano dėdė D. M. ir gi visą amžių persikyręs gyvena. Jo buvusi pati—Zofija Zeleckyčia iš okolicos Gegiedžių, tos pačios parapijos. Ji su kitu vyru gyvena ir daug vaikų turi. Patsai D. M. prašė kunigą kl. Rinkevičių, kad nors vaikų nekrikštytų jo pavarde, bet Zeleckiais. Vienok ir jis tą-patį atsakymą gavo: „Surišom, ir tiek“. Kad ir svetimi vaikai, bet vis tavo... .

Ir tokių atsitikimų yra pas mus šimtai tukstančių.

Ar yra kas žmogui nemalonesnio, kaip iš prievartos turėti asmeniškų ryšius su tuo, kurio neapkenči, kurio patsai paveikslas erzina, jau ne tik jo darbai! O juk apsigvedusių dviejuose kunuose—turi buti viena siela. Dviejų kunų susilieėjimas į vieną, tai doros jėgų sudruktinimas. Apsivedę turėtų geriau gyventi, kaip nevedę, nes—vienybėje, galybė... . Kaip dviese daugiau gali pakelti, daugiau apgalėti, taip ir už buvį kovoti dviese lengviaus, neg pavieniems asmenims.

Bet dabar to žmonėse nėra; o nėra vien dėl to, kad žmonės nesistengia pasirupinti savo įstatymus pataisyt. Kad nors nedaug, nors biskutį darytų tie, kurie gali, tai aulinkui šita draugijos žaizda užgytų. Bet turtingi tuo nesirupina nes jie gali dvejopą gyvenimą vesti, o dvasiškija stengiasi sekti paskui negyvą bažnyčios litarą... .

Reikia dirbt pačią liudžiai dėl savęs; bet ji—tamsi, prislėgta ir vadžių iš riebiųjų ilgai dar neatims,—nors jau senai laikas butų. — Gyvenkite, žukite, žmoneliai, nes Dievas ir mūsų įstatymai to nori; o kaip mirsite, mės jus maloniai palaidosime... .

Jei įvestų laisvesnį vedusių persiskirimą, tai begaliai daug blogų pasekmių iš mūsų liudies gyvenimo pranyktų. Neplauktų tiek daug ašarų, suslugtų daugybė vargų, sumažėtų tos gaujos girtuoklių, kurie ačiu nenusidavusiam apsigvedimui alkoholy skandinas. Daugybė dabar suirusių šeimynų pasitaisytų, rastų sielos ramumą ir daug, daug laisvesniame visuomenės gyvenime išsiplėtotų įvairių gražumėlių, kurie dabar ačiu vedusių nesutikimams žlunga.

Visos apšviestos tautos tą liuosybę senai įgijo. Tiktai pas mus jos nėra... Ar mūsų krikščionių katalikų dvasiškėji šito klausimo srityje yra ką nors padarę? Ir ar mano ką—nors daryti?... .

Ne, mūsų kunigams tas nereikalinga—jie neveda... . Jie nieko nedarys!... .

Čia liudies dalykas ir liudis tuo klausimu turi gyvai rupintis.

A. Svitins.

21-I-10.

Šiauliai.

LAIŠKAI IŠ LIETUVOS.

Beskaitydamas Amerikos lietuvių laikraščius patėmėjau, kad amerikiečiai lietuviai labai silpnai težino apie dabartinį Lietuvos padėjimą apskritai, o kai—kuriuose dalykuose turi stačiai net klaidingą supratimą. Priežasčių tam daug yra. Pirmiausiai, žinoma, reiktų kaltinti pati Lietuvos inteligentija, kam ji nesuteikia Amerikos laikraščiams tikrų žinių apie dalykų stovį Lietuvoje; bet ar tikrai ta inteligentija labai daug tame kalta, tai gal persitikrinsite toliau. Tuo tarpu pasakysiu, kad didelė tame kaltė pačių Amerikos lietuvių laikraščių, kad jie neseka Lietuvoj einančių laikraščių ir nepaduoda savo skaitytojų žinių taip sakant Lietuvos balanso. Iš Lietuvos laikraščių, nors ne pilną (Lietuvos laikraščiuose ne apie viską dabar galima rašyti), bet visgi gerą

dalį viešojo gyvenimo galima susekti, o amerikiečių laikraščiai tame *visai* apsilieję. Tiesa, kai kurie Amerikos lietuvių laikraščiai kartais mažne visą kokio nors Lietuvoje einančio laikraščio numerį perispauzdina, apleidami tik apskelbimus ir redakcijos atsakymus, bet iš to skaitytojas nieko gero neišves (*). Kiti laikraščiai kartais nuo karto parenka iš Lietuvos laikraščių tik tokias žinutes, kurios „jų klaidoms reikalams tinkamos...“ Geriausiai, man bent taip rodos, Lietuvos kroniką veda tai „Vien. Lietuvninkų“, taip gi dar neblogiausiai „Tėvynė“ ir „Draugas“, o jau ką kiti...

Bet tiek to. Nei aš išmokysiu Amerikos laikraščių redaktorius, nei jie manęs klausys... Tes žino. Aš gi verčiau pasistengsiu kada kiek atspėdamas pabrėžti „Vienybė Lietuvninkų“ apie tai kas pagal manęs, gali amerikiečius interesuoti. Nors aš rašinėsiu tik tai, apie ką *patsai* gerai žinosiu, bet jeigu dėl kokių nors man nežinomų priežasčių pasitaikytų suklysti, tai iškalno prašau žmonių, apie tą dalyką geriau žinančių, kuogreičiausiai mano klaidas per laikraštį atitaisyti.

I.

Dėlko Lietuvos inteligentai taip „apsiliedę“, kad neįstengia net savo laiku pranešti amerikiečiams apie tikrąjį dalykų stovį?

Pirmiausiai dėlto, kad Lietuvos inteligentijos, kuri kiek rupintūsi visuomenės reikalais, labai *maža*. Mat, tokios inteligentijos dar niekuomet lietuvių daug neturėjo, o „laisvių dienos“ ir tą pačią visai išretino. Nemaža tokios inteligentijos **) išėjo „už balos“ ir ten, dėl Lietuvos, žuvo. Daug tokios inteligentijos „sutirpo“ ant vietos ir dabar jau visai nebematyti. Yra dabar ir žuvusių, o nemaža dalis dar kankinasi kalėjimuose. Liko gi... saujalė. Ant šių pečių ir užkarta viskas. Jie turi ir draugijas, kurios yra, ve-ti ir palaikyti; turi rupinties, jeigu reikalas ir galima, ir apie naujų steigimą, turi ir laikraščiuose bendradarbiauti ir juos vesti, turi ir vakarelių, skaitymų surengimu rupinties ir besimokinančiąją jaunuomenę šelpti, turi... ir kalėjimuose esančius savo brolius ar draugus gelbėti, pagaliau... turi dar ir labai žiurėti, kaip čia patiems išsisukus nuo kalėjimo. Ir visa tai turi atlikti *poilsio valandomis*, nes už tuos darbus, kuriuos aš čia išvardijau, beveik nei vienas už mokesčio negauna, ir pragyvenimui turi užsidirbti kitais keliais. Esant tokioms sąlygoms, tenesistebi amerikiečiai, kad jų „tėvynainiai“ nesuteikia kaip reikiant žinių, sakysim, kad ir apie „Kankinių Kasą“ ***)

II.

„Kankinių Kasa“. Bus gal jau netoli metai, kaip nuo vieno parvažiausio Lietuvos amerikiečio inteligento girdėjau, jog daugelis amerikiečių nežino net, ar ta kasa gyvuoja, o nors ir žino, kad gyvuoja, bet nežino, ar ji kam reikalinga, ar aukos tai kasai reikalingos, ar pinigai, siunčiami tai kasai, buna suvartoti priderančiai ir tt. Kiek vėliaus, neatmenu kokiam Amerikos laikraštyje (rodos „V. Liet.“) skaičiau vieno amerikiečio išmėtinėjimus „Kankinių Komitetui“ už tai, kad K. K. K. neišduoda ilgai atskaitų, kad nepaaiškina tikrojo dalykų stovio, kad nesikreipia su atsišaukimais prie amerikiečių ir tt. Vis tai užmėtinėjimai svarbūs ir, išdalies, kai kurie nebe pamato. Tik nelaimė, kad tie visi apkaltinimai prie tų žmonių, kurie tveria minėtą „Komitetą“, nelimpa.

A. R.

(Užbaiga seka.)

*) Labai juokingai išrodo, kuomet gauni Lietuvos Amerikos laikraštį sakysim kovo mėnesį ir randa tokią žinią: „Miestelyje M. sausio 15 d. 9 val. vakare tokiam tai name bus tas ir tas. Kviečiame atsilankyti“. Tokių žinių kai kuriuose Amerikos laikraščiuose rasi kiekviename num.

**) Intelligentais vadinu ne tik tuos, kurie išėję augštesnius ar vidutinius mokslus, bet visus tuos, kurie turi išsidirbę apie visą-ką savo nuomonę ir kurie dėl idėjos dirbo ar dirba.

***) Ypač apie šios rūšies dalykus sunku su kokiomis nors informacijomis, nes, konspiracijos dėlei, apie tokius reikalus „nereikalingi“ nieko neprivalo žinoti.

Maksim Gorkij.

Nereikalingo žmogaus gyvenimas.

Jis pagriebė Jevsiejų už rankos ir, stipriai suspaudęs ją sušalusiais savo pirštais, paklausė dar sykį:

— Tad atidavei jam poperius, neapsirikai, ne? — Dievaž, atidaviau! Ir kaip tik pamačiau jį, tai tuoj atsiminiau... — Gerai... aš tikiu tau... Kelias dienas nesakyk tenai apie mane, meldžiu... — Aš ten nebeinu... devyniolikto eisiu algos pasiimtų... — Paskni pasakysi... tada aš jau toli busiu. Sudie!

Jis greitai pasisuko už kampo. Jevsiejus pažvelgė į jį ir nuožvalgiai pamislįjo: — Išvažiuoja. Tur buti padarė ką-nors prieš vyriausybę ir pabugo... Štai koks, tarsi nuplaktas...

Jam pagailo savęs, pamislįjus, jog jis daugiau nebesusieis su Maklakovu ir podrang su tuo jam buvo malonu priminti, kaip silpnas, sustyręs, menkas atrodė šnipas, buvęs pirmiaus ramus, pastovus. Jis net su apsaugos vyriausybė kalbėdavosi kaip lygus, bet, tur buti, visados bijojosi rašytojo.

— O štai aš, mažutis žmogelis, — mįslįjo Jevsiejus, žengdamas vienas gatve, — ir visų bijojaisi, o rašytojas manęs neįgaždino. Aš geriau pas jį arbatą, Maklakovas gi tuo-pat laiku drebėjo lauke, ant speigo.

Ir Klimkovas, užsiganėdinęs iš savęs šypsojosi. — Nieko negalėjo pasakyti rašytojas...

Jam staiga pasidarė ne tai liudna, ne tai skaudu; jis sulaukė žingsnius, įsigilino į spėjimus — kodėl tai? Ir įsiekdamas priežasčių staiga atsiradusiam liudnumui, jis vėl mąstė:

— Kam gi aš kalbėjaisi su juo? Geriau bučiau anąsyk Olgai pasakęs...

Miestas pradėjo žadinties iš miego, Jevsiejus norėjo miego ir jo krutinėje vel pasidarė negera, nemalonu, tarsi mažame kambary, iš kurio išnešta visi seni rakandai ir palikta tuščias su apdriskusiais sienos apmušais, su žaliomis drėgmės dėmėmis, su nebyliais plyšiais.

Norėjosi miego, o eiti namon buvo nemalonu, ir jis ėjo neskubėdamas.

XX.

Apie pusdienį prikėlė jį rustus Viekovas; su palitu ir kepure, jis laikėsi ranka už lovos krašto, purtino ją ir pusbalsiai, monotoniškai kalbėjo:

— Klimkov, ei, kelkies, šaukia į kanceliariją visus; ei, Klimkov... konstitucija apskelbta, visus agentus renka po triobas, Pilipas Pilipovič liepė, girdi, Klimkov...

Jo žodžiai puldinėjo, tarsi stambūs lietaus lašai, pilni liudnumo, veidas susiraukė, yt dantims sopant, ir akis, tankiai mirkėdamos, rengėsi tarsi verkiti.

— Kas atsitiko? — užklusė Jevsiejus, pašokdamas iš lovos.

Viekovas piktai išvertė lūpas ir tarė:

— Ar galima suprasti? Vakar dar kalbėta, kad caras duos visuotiną konstituciją, o šiandien — kad manifestą... ištikrųjų — duoda!... O pas mus, apsaugoje, tarsi kokiame beprotnamyje... Tas Saša toks nemandagus žmogus — stebėtina! Šaukia žinai: mušk, pjauk ir taip toliau... Palauk! Aš ir už penkis šimtus rublių neatsidrasinsiu nužudyti žmogų, o čia siulo už keturiasdešimt rublių į mėnesį žudyti! Net baisu darosi klausant tokių kalbų...

Jis išputė žandus, nuvargintai atsiduksėjo ir vaikščiodamas po kambarį, pridėjo:

— Ir baugu... Rengkis tamsta greičiau, laikas eiti...

Maudamasi kelines, Klimkovas užsimislįjęs paklausė:

— Ką gi jie žada žudyti? — Revoliucionierius... Nors ir kokie čia dabar revoliucionieriai, jei iš viešpaties imperatoriaus paliepimo revoliucija pasibaigė, reikia spėti? O jie ten šneka, kad mes privalome rinkti ant gatvių žmones, vaikščioti su karonomis ir „Bože caria chrani“ giedoti... Kodėl ne, jei suteikta laisvė? Bet jie liepia šaukti prie to—„šalin konstitucija“, ir taip toliau... Palaukkit... aš nesuprantu...

Juk tai mes, reiškia, eisime prieš manifestą ir viešpaties imperatoriaus norą? Dangumas to nesupranta, ne aš vienas...

Jo balsas skambėjo protestuojančiai, įžeistai,

kojos kliuvo viena į kita, ir visas jis atrodė kaž-kok-sai minkštas, tartum iš jo išimta kaulai.

— Aš ten neisiu, — tarė Klimkovas.

— Kaip tai neisite?

— Taip. Aš visu-pirmu pavaikščiosiu gatvėmis, pažiūrėsiu, ką darys kiti...

Viekovas vėl atsiduksėjo, sušvilpęs.

— Taip, žinoma... tamsta žmogus pavienis... Bet kuomet žmogus turi šeimyną... tai yra turi moteriškę, kuri reikalauja to, kito, penkto, dešimto, tad eisi kur ir nenorėtumei eiti... eisi! Gyvenimo reikalavimai verčia žmogų net virve šokinėti... Kada aš tą matau, tai man sukasi galva ir jaučiu, kaip sopa po širdies... bet mįslįju sau — o juk jei to reikalauj gyvenimas, tai ir tamsta, Ivan Petrovič Viechov, lipsi ant virvės... taip-s! Beturčiui žmogui lemta gyventi sugniaužus širdį ir prieš savo norus, toks jau gamtos įstatymas, anot Grochotovo kalbos...

Jis bėginėjo po kambarį, užkliudydamas stalą, kedes, murmėjo ir putėsi, jo mažas veidas su rausvo-kais skruostais atrodė tarsi puslė, nežymios akis žuvo visai ir raudona nosis visai slėpėsi skruostuose. Skaudus balsas, sulinkusi stovykla, bevilčiai žodžiai, viskas tas pykino Klimkovą, jis skersomis dirstelėjo į draugą ir patėmįjo:

— Netrukus viskas kitaip susitvarkys... dabar jau nebereikia skųsties...

— Bet juk pas mus to nenori! — sušuko Viekovas pamojęs rankomis ir sustojęs prieš Jevsiejų. — Suprantate?

Jevsiejus nerimdamas krustelėjo ant kedės, norėjo kaž-ką atsakyti, bet negalėjo rasti žodžių ir ėmė pūsdamas per nosį, rišti pušniu apvartas.

— Saša rėkia — muškite juos! Parodykite jiems laisvę... kad jie, sako, išsigastų jos... Viachiriovas revolverius rodė: šaudysiu, sako, stačiai į akis. Krasavinas renka kaž-kokių žmonių gaujas ir taip gi kalba vis apie peilius, apie pjovimų ir kitką... Čašinas rengiasi nužudyti kaž-kokių studentų užtai, kad studentas atmušęs nuo jo numylėtinę... Atsirado dar kaž-koksai naujas, kreivas ir vis šaiposi, o dantįs jo priešakyje iškrušti — labai baurus veidas... Visai baisu viskas...

Jis nuleido balsą žemyn iki pašnabzdų ir slapta tarė:

— Kiekvienas privalo ginti savo gyvastį — tas suprantama... bet reiktų be žmogžudystės. O juk jei mes pjausime, tai ir mumis pjaus...

Viekovas krustelėjo, palenkė galvą lango linkui ir, pakėlęs ranką angštyn, nubalo.

— Kas ten? — užklusė Jevsiejus.

Balsus triukšmas minkštais nelygiais smugiais grudosi į stiklus, tarsi norėdamas atsargiai išspausti juos ir įsilieti kambarin. Jevsiejus pasikėlė ant kojų, užklausančiai ir bailiai žiūrėdamas į Viekovą, kuris ištolo ištiesė į langą ranką, tur buti bijodamas, kad jo kas iš gatvės nepamatytų, atidarė langelį, atšoko į šalį, ir toje pat sekundoje plati sriovė balsų, kuriems matomai, ankšta buvo gatvėje, puolė vidun, apsupo šnipus, trenkėsi į duris, atidarė jas ir plaukė karitorium, galinga, džiaugsminga, tvirta.

— Džiaugiasis! — tyliai tarė Viekovas, krustelėdamas.

— Pažvelgkite, kas ten? — patarė Jevsiejus, greitai užsimesdamas palitą.

Bet Viekovas jau žūrėjo pro langiuką ir nuolat sukinedamas kaklą kalbėjo skubinai ir nutraukdamas:

— Svetas eina... raudonos vėliavos... daugybė svieto... be skaitliaus... visokio... visi susimaišę... net oficeriai... ir popas Uspenskis... be kepurii... Melnikovas neša vėliavą... mūsų Melnikovas... žiurėkite!...

Jevsiejus prišoko prie langelio, pažiūrėjo žemyn, o ten plaukė minios, visą gatvę užėmusios: jo akyse sumirgėjo daugybė veidų, nušvitusių tarsi žvaigždės paukščių keliais. Virš žmonių galvų plaukė savo karonus, tarsi raudoni paukščiai, ir apkurtes nuo to triukšmo, Klimkovas matė pirmose eilėse angštą, barzdėtą Melnikovą — jis laikė abiem rankom trumpą kotą, judino jį ir kartais raudonas audklas apsupdavo jo galvą. Iš-po kepurės išsimušo tamsių plaukų kuokštos, jos slinko ant kaktos ir skruostų, painiojosi su barzda, ir gaurotas, yt žvėris, šnipas, tur buti šaukė, nes jo burna buvo plačiai išžiota.

— Kur jie eina? — sumurmėjo Klimkovas, atsigręždamas ir draugą.

— Linksminasil! — atkartojosi šis ir ėmė žiurėti į gatvę, atrėmęs kaktą į stiklą.

Abu tylėjo, leido atidžiai pro savo akis marga žmonių vilni, gaudė jautriomis ausimis gilioje triukšmo juroje, garsius atskirus atbalsius.

Viekovas palingavo galva ir tarė:

— Kokia galybė, a? Gyveno žmonės visi skyriumi ir... staiga subruzdosi visi sykiu... ko-oks nepaprastas apsiroškimas!

— Protingesniais tapo... reiškia — pergales gyvenimą. — šypsodamas tarė Jevsiejus. Šioje valandoje jis tik taip ir tikėjo.

— O mūsų Melnikovas... matei tamsta!

— Jis visados už žmones stovėjo! — paaiškino Jevsiejus pamokinančiu balsu ir pasitraukė nuo lango, jausdamas save arti prie tikslo, gyvesniu ir nauju.

— Dabar viskas eis gerai — juk niekas nenori, kad jį valdytų kitas žmogus. Kiekvienas nori gyventi taip, kaip jam reikia, tyliai, ramiai, prie geros tvarkos! — rimtai kalbėjo jis, apžiurindamas veidrody savo smailų veidą. Jis tiko jam šiandieną, ramus, beveik linksmas. Norėdamas padidinti naują ir malonų užsiganėdinimo savimi jausmą, jis pamislįjo — kuomi čia reiktų pasikelti augščiau draugo akyse, ir paslaptinai pranešė:

— Ar žinote — Maklakovas pabėgo į Ameriką...

— Štai kaip! — šaltai atsiliiepė šnipas. — Be pigu jam, pavienis žmogus...

— Kam aš pasakiau? — išmėtinėjo sau Jevsiejus, paskui su lengva baime ir priešingumu paprašė Viekovą:

— Tik tamsta apie tai niekam nesakyk, meldžiu!

— Apie Maklakovą? Gerai... Man laikas eiti į apsaugą. Tamsta neini?

— Ne... Išeisiva iš namų sykiu...

Ant gatvės Viekovas pusiau balsiai ir su nuobodžiu įniršimu tarė:

— Kvaili žmonės, vis gi! Vietoj to, kad vaikščioti po gatves su vėliavomis ir dainomis, jie turėtų, jei jau jaučia savyje spėką, pareikalauti nuo valdžios tuojuos liauties vesti politiką... Kad visi pavirstų į žmones, ir mes, ir revoliucionieriai... Išduoti kam reikia, ir musičkiamis ir jų žmonėms dovanas ir paliepti — politika daugiau nebeprivalo gyvuoti!... Užteks, pažaidėte ir gana...

Jis staiga skubinai pasisuko už kampo, neatsisveikinęs su Klimkovu. Jevsiejus ėjo, kaip žmogus, kuris šiandieną neturi kur skubinties, ir mąstė:

— Turiu pusantro šimto rublių, palinkęs esu prie vertėvystės ir šiek-tiek pažįstu tą darbą... Darbas — laisvas... Netrukus gausiu dar dvidešimtis penkis rublius...

Gatvėmis skubinai bėginėjo žmonės, visi kalbėjosi balsiai, visų veidai džiaugsmingai šypsojosi, ir apsiniaukęs rudens vakaras buvo panašus į šviesią Velykų dieną. Tai kur-nors gale gatvės, brėkšta pridengtos, užvožtos debesiu, tai vėl kur arčiau, žmonės traukė dainas ir gesino jas balsiais šauksmais:

— Tegyvuoja laisvė!

Ir visur gyvavo juokas, skambėjo balsai.

Klimkovui tas patiko; jis mandagiai šalinosi iš kelio praeviams, žiūrėjo į juos su gera užsiganėdinimo šypsą ir toliau piešė savo ateigą pilkomis šiltomis spalvomis.

Iš-uz kampo iššoko, tyliai besijuokdamu, du vyru, vienas įdvių stumtelėjo Jevsiejų; bet tuojuos nukėlė kepurę ir sušuko:

— Ak, atleisk, meldžiu!

— Tai niekas... — mandagiai atsakė Klimkovas.

Prieš Jevsiejų stovėjo Grochotovas. Dailiai nusiskutęs ir tarsi taukais išsitemęs, jis visas blizgėjo šypsomis ir jo saldžios akutės žaidė, po šalis bėginėdamas.

— Na, Jevsieju; štai kad buvau įpuolęs į košę! Jei ne mano talentas... Tu pažįsti? Tai Panteliejevas, taip gi mūsų...

Grochotovas, uždukęs, pasakojo greitomis pašnabzdžiomis ir skubinai šluostė nuo veido prakaitą.

— Supranti — einu bulvaru, matau — minia, vidury kalbėtojas, na, aš priejau, stoviu, klausausi. Kalba jis taip, žinai, visai nesivaržydamas, aš dėl visoko, ir paklausiau kaimyno: kas tokiai tas galvočius? Veidas, sakau, matytas — gal žinote pavardę?... Pavardė — Ziminas... Ir tik jis ištarė pavardę, staiga kaž-koki dvi ypatingai čiupt mane už rankų! Vyrai — šnipas! Aš žodžio nebesuspejau ištarti. Matau, esu vidury ir aplinkui tylama viešpatauja, visų akys, tarsi ylos... Pražuvau, mįslįju sau...

— Ziminas! — nusiminusiai užklusė Jevsiejus, atsigręžęs atgal ir pradėjo greičiau eiti.

Grochotovas užvertė galvą augštyn, persižegnojo ir tęsė dar skubinai.

— Bet Viešpats apšvietė mane, tuojuos tatau atsitiekėjau ir šaukiu balsiai: vyrai, klaida! Aš ne šnipas, bet garsusis žymių žmonių ir atbalsių pamėgdžiotojas... Gal norėtumėt persitikrinti? Tie, kurie mane laiko, šaukia: — meluoja, mes jį pažįstame! Bet aš jau suraukiau veidą, kaip ober-policmeisteris ir jo balsu šaukiu: „Kas pa-avelijo susirinkti žmonėms?“ Ir girdžiu — Viešpatie! — juokiasis jau!... Na, čia aš ėmiau perstatinėti viską, ką tik moku — gubernatorių, tėvą protojeriejų Izverženskį, pjuklą, paršelj, musę — kvatoja, kad net žemė po kojų dreba, Dievažil!... Net tie du, ką laikė mane, ėmė juokties ir, praeiktieji, ne tik paleido, bet da pradėjo ploti man delnais; duodu žodį... štai Panteliejevas gali paliudyti, jis viską matė!...

— Teisybė! — užkimisui balsu tarė Panteliejevas, petingas vyras su akiniais ir trumpu palitu.

(Toliaus bus.)

Laiškai in Redakciją.

Gerbiamasis Redaktorium!

Meldžiu paaiškinti šiuos klausimus:

1. Kokia tauta pirmiausiai priėmė katalikų tikėjimą? Motinos paprastai įkalbama, kad pirmiausiai žydų tauta priėmė katalikų tikėjimą. Jeigu žydų tauta buvo pirmieji katalikai, tai kokioj viešpatystėj jie buvo ir koku būdu tad išnyko žydiškos kilmės katalikai?

2. Jeigu kas tampa sužeistu iš kompanijos kaltės, už kiek laiko [greičiausiai, ilgiausiai] galima atidengti bylą?

Laukdams jų malonės paaiškinimo pasilieku su pagarba

A. S. Kraujelis.

1. Tas tiesa, kad pirmieji krikščionys, iš kurių vėlesniais metašimėiais išsiskyrė katalikai, daugiausiai radosi iš žydų, bet negalima pasakyti, kad vien tik iš jų. Kristus savo garsingais pamokslais sutraukdavo pas save dideles minias žmonių, kuriose buvo nevien žydai, bet ir kitų tautų vietiniai ir ateiviai, kurie tuomet dideliais buriais traukdavo į žydų žemę pasiklausyti pagarsėjusio žydų „pranašo“ ir pasikui prisidėję Kristaus mokslą grįždavo jau į savo šalis ir platindavo krikščionybę. Taip kad da prie Kristaus gyvos galvos jau buvo krikščionybę priėmusių ir romėnų ir persų, gallų, samariečių ir kitų iš smulkių-smulkiusių tautų žmonių. Teisybė, krikščionybės lopšys viigi skaitosi žydų žemės sostapilė—Jeruzolima, dabar po turkų valdžia esanti sritis. Žydiškos kilmės katalikai neišnyko, bet išsimaišė po kitas tautas, kaip ir dabar žydai, perėję į kitą tikybą greitai nutausta ir jų vaikų jau nebe galima pažinti, kad yra žydiškos kilmės.

2. Sūndai už sužeidimą ne visuose valdčiuose vienodai apnormuoti. Ilgiausiai regis galima skųsti net už trejų metų. Tame atvejj reikia geriau pasiklausti vietinio advokato.

— Girdėtis, kad Brooklyne tveriasi lietuvių merginų pašalpinė draugystė. Susirašę jau apie 25. Susidarius daugiesniui busias sušauktas viešas merginų susirinkimas. Reikia pasidžiaugti, kad mūsų merginų jau pramatė, ko joms senai truko.

„Laisvos Mintis“ išėjo 2-ras numeris, kiek gyvenis už pirmąjį, bet naujų sądarbinių dar nesimato. Įteigiamajame straipsnelyj redakcija pajudina moksleivių sušelpimą. Tam tikslui pataria kreipties į mūsų draugystes (spėjame: pašalpinės). Jeigu tokių draugystėjų susidėtų bent tukestantis ir įmokėtų, padėkim į „Aušrą“, bent po 5 dolerius, tai „L. M.“ sako, galėtume užlaikyti kelioliką moksleivių. Štas gražus nurodymas pas

mus—nebepainus. Toliaus eina J. Sliupo „Francisco Ferrer“, biografiškas briezinytas, vertimas „Rojus ir Pažanga“, V. K. Račkausko vaizdelis „Bėgėdis“ ir šiek-tiek akiva J. Sliupo peržvalga „Pirmutiniai lietuviški spaudiniai Amerikoje“. Gražių keletas margumynų. Visuomenės ir politikos skyrių da nėra. Sulyg savo formato „Laisva Mintis“ perbrangoka—vieton 20 centų už numerį, patartina nuleisti ant 10c.

Atlas Trading Association (Philadelphios p. Jocio kom.) prisiuntė mums ilgoką protestą prieš „V. L.“ 9 nr. tilpusį p. Hermano arba K. Armino laišką, kuriame mesta ant tos kompanijos ar „kooperacijos“ dėmė, jog neatsakančiai jos savo pirkėjais pasielgia. A. T. A. tokią-pat dėmę meta ant p. Armino, savo buvusio agento, kuris surinktų užsakyimų nepriduodavęs. Ir kieno pusėje tiesa, sunku žinoti.

Krasos dėžutė.

Prakalbose Buvusiam:— Iš Waterburio buvom jau gavę kitą žinutę, ir kaipo trumpesnei, duodame pirmybę. Prie žinių neišpuola prirašytą kitą-tiek savosios kritikos: gera žinia yra tik tokia, kur korespondentas bešališkai aprašo kitų darbus, palikdamas tiesą visuomenei juos kritikuoti, o pats mandagiai pasilikdamas neutrališku, visuomenei taraujančia kurjeru.

A. Žekui:— Ačiu už priminimą. Suradom ir pagarsinam. M. Zabeckui:—Tamistai pasišta paaiškinimas laišku: kodėl neišpildėm prašymo.

Mūsų žingunė.

R. Baltrunas:— „Ant ko žmogus sugabus“. S. Strazdas:— „Ačiu“, „Ne tam“. M. Stakenas:— „Teisingumas“. A. Kriaučiūnas:— „Vien tiktai skundos“. K. Rutelė:— „Užtekėjo“, „Aš tik myliu“. Jovaras:— „Prisikelei, ganta...“

Nauji raštai.

„Kodėl Streikus Pralaimi? Kaip Išlaimėti?“ Angliškai parašė William E. Trautmann. Autoriui leidus vertė A. Baltrušaitis. Pittsburg, Pa. 1909. Spauda ir kaštai „Dilgėlių“. Pusk. 41. Kaina 10c. Prisiuntė leidėjai. „Algemeine Litauische Rundschau“, Tilsit, Feb. 1910. No. 2.

ŠPIKUČIAI.

Laukė svečių.

Skersai kelio nuo laivų priplaukos gyveno nepaprastai apykurtė ponia. Ką jau apykurtė! klausykit:—sykj per Vašingtono gimtadienį iš laivų kiemo iššauta buvo iš dvidešimts vienos kanuolės. Tą trenksmą matomai dagirdo ir mūsų ponia, delto greitai pasitaisė čepčiuką, susiglostė drapanas ir atsigrįžusi į duris, sušuko: „Come in“ (įeikit).

Dievo išmintis.

Tulas senas farmeris, atradęs kiaulių iškniustus kopustus, piktai nusipovė pykj ir su panieka pažvelgęs į kiaulių gardinį, tarė: „Naje, geras Dievas žinojo kokį duot kiaulei vardą, kadaugi kiaušė vis kiaušė.“

* * *

Popežiaus talkininkė.

Senai jau užgeso laužas, ant kurio popežiaus biurokratai sudegino francuzų karžygę—Orleano mergelę. Dabar pačiam popežiui prisireikė Orleano mergelės. Todėl pernai ją kanonizavo ir pasiuntė dangun pas ją šitokią telegramą: „O dabar, už šitą mūsų malonę, aš tikiuosi, kad tamstelė padėsite mums plakti tą bedievišką Francijos respubliką.“

* * *

Kaltė.

Juozeliui buvo įmokyta, kad jei ką negera padarys tuojaus pasisakyti. Vieną dien atbėgo verkėnuodamas pas motiną:— Mama, aš-aš—sudaviau pečiaus plytą. — Tai mažniekis, sunėl. Nedidelė bėda. Bet, kaip gi, po plynių, tu įveikei plytą? — Aš sudaviau ją su tėtės laikrodėliu.

Aukos kankiniams.

Ashley, Pa. surinkta pas J. Posnanskį: A. Baigis, J. Mazelis—po 50 c., P. Sueta, K. Stadulis A. Žekas, V. Sueta, M. Zelonis, M. Sueta, V. Sueta, J. Posnanskis, J. Sueta, R. Posnanskienė, J. Suetienė, A. Želionienė, M. Mazelienė, J. Baigis—po 25 c.; O. Žekienė 15 c. Viso \$4.65.

Apsisaugokite perėjuno.

Prieš Kalėdas į Seltzer City, Pa. pribuvo, rodos iš New Britaino, tulas Antanas Skernevičius ir per visą pereitą laiką įsikolino visiems štorininkams, bučeriams ir salioninkams, kiek tik kur gavo. Taip gi skolino iš visų pinigų ir niekam neatidavė. Rodos jis tuomi tik ir užsiima. Paskui, padrumst! ir išsibalė 1 d. kovo, regis į rytines valstijas. Gerai būtų, kad žmonės panašių niekadėjų apsaugotų.

J. Rumbavičius,
R. F. D. N 1 Box 14,
Pottsville, Pa

„LAISVOJI MINTIS“.

Jeį nori apsišviesti, tai užsirašyk moksliską laikraštį „Laisvoji Mintis“, o tikrai apsišviest! Kaštuoja metams \$2.00. Pinigus reikia siųsti per „Money Order“. Kas prisiųs dvi centinių 10 markių, tai aplaikys vieną numerį. Pinigus reikia siųsti šiuo antrašu:

A. Petraška,
120 Grand st.
Brooklyn, N. Y.

Pajieškujimai.

Reikalingos yra merginos įprastą siut ant mašinos prie marškinių siuvimo. Darbas ant visados ir gerai galima prasisiekt. Adresas: The B'klyn Work Shirt Factory, Driggs ave. corn. N. 9-th st. Brooklyn, N. Y.

(81)

Jieškau savo brolių Adomo ir Antano Berukų, paeina iš Suvalkų gub., Šventazerio gmino, Tezų kaimo. Jie patįs ar kas kitas malonės pranešti.

Juozas Beras,
9 Sigel st.
Worcester, Mass.

Pelnkyti 300% ant savo pinigų.

Kam laikyti pinigus banke, gaudant 3%, kad pas mus įdedamas gali pelnyti 300%.

The Wards Peak Mining Co. užtikrina augščiau paminėtąjį dalyką. Mes turime aukso mainas su penkiasdešimts pedų rudos, ant trijų milijonų tonų rudos viduje ir tik reikalinga mašinerijos dėl išėmimo lauka.— Padėkite tad mums sutaisyti mašinerijas prisidedami, o mes atliksime toliaus, kas reikia.

Mano žmonės yra gerai žinomi New Yorke ir Pensylvanijoje, auglių apylinkėse ir aš galiu pristatyti paliudijimą apie mano teisingumą ir gabumą.

Rašykite ar atsilankykite į ofisą:
Ward P. M. Co.
140 Nassau st.,
New York.

(11)

\$14 Piglau!

Parsiduoda nuosavis knygynas \$25.80 vertės, tik už \$21.80, susidedantis iš 124 egz. geriausių lietuviškų knygų.

Draugystės bei pavienės ypatos, dasizimokit per „Vienybės Lietuvinkų“ redakciją.

(11)

Dr. Aldona Szlupinte-Jankauckiene, apsigyveno po nr. 265 Berry st. prie Grand st., Brooklyn, N. Y. Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Priimu palagus.

Nuo 8—10 ryte.
VALANDOS: Nuo 2—3 po piet.
Nuo 7—9 vakare.
Telefonas Greenpoint 8.

Ant pardavimo.

Parsiduoda grosernia, geras business, gerų lietuvių apgyventoj vietoj. Priežastis pardavimo, iškeliavimas į Londoną.

Zygmunt Kamleš,
285 Wythe ave.,
Brooklyn, N. Y.

(11)

Ant pardavimo.

Bučernia ir grosernia ant kampo Gold ir Front gat. lietuviams ir lenkais apgyventa, daug kostumierų ant vietos; priežastis pardavimo—pirkau farmą ir noriu išėiti ant uklo gyventų. Artimesnių žinių kreipkitės:

T. Rubik
89 Gold & Front st.
Brooklyn, N. Y.

(11)

Ant pardavimo.

New Yorke, netoli kaslegarnės, gana pigiai parsiduoda salionas, puikiai įtaisytas, geras business. Proga lietuviui ar lenkui lengvai įgyti biznį. Daugiau norint atsizinti, reikia kreipties su šiuo apgarsinimu į „Vien. Liet.“ redakciją.

(21)

Didėlė ateitis.

Praeitė negali buti permainyta, bet ateitis yra tavo galėje, jeigu nori. Tamista dabar esi ant praeties ir ateities rubeziaus. Jei tavo praetis buvo niekai, stiprus pasiryžimas, tavo ateitį gali perkeisti. Jeigu nepaisei savo geros sveikatos, jeigu buvai perdėtu valgyje ir gėrymuose, nepaisei higienos užduočių, labai gerai žinai, jog delto pirmu nukentėjo tavo siekiu turi buti įvesti juos geran padėjiman. Vartok Trinerio Amerikoniško Kartaus Vyno Elixirą. Jis išvalys tavo sistemą, ištyrįs kraują ir sutvirtins visą kūną. Jis suteiks tau energiją ir padarys tave tinkančiu didelei ateičiai. Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras yra tikra šeimyniška gyduolė skilvio, vidurių, kraujo ir nervų ligose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Tele: 1049 Williamsburg

A. ŽUKAUCKAS,

80 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

Atidarian Kriaučišką Dirbtuvę. Siuvu naujus siutus ant ordierio, kokio kas reikalauja, pataisau ir suprosinu. Visi kreipkitės pas mane, nes niekur nerassite tokios vietos kad taip pigiai ir gerai kas paradytu kaip aš padaran.

Severos Vaistai yra populiariauski del to kad jie yra geri.

Neczystas kraujas

No nečysto kraujo paeina išblyškęs, išmetymai ant skuros, žaizdos ir tas teip nesmagus pajautymas silpnybės arba stokes energijos.

SEVEROS KRAU

Kada praeina žiemos ilgi mensesiai koznas iš mus reikalauja vaisto apčystimui kraujo. Mūsų kraujas pasidaro silpnas, jaučiame kad esame silpni ir persidirbę, neturime patraukymo prie darbo ir jaučiame kad mum stoka apetito. Tada reikia pradet vartoti Severos Kraujačystinį o viskas bus gerai.

Reikalauk Severos vaistu kožnoi aptiekol. Visada tėmyk kad ant pakello butu pavardė „SEVERA'S“, nes tas reiškia jo tikrumą. Neimk kitu vaistu.

Nemislik kad tai menkniekis!

Kada tik turi nesmagumą su užketėjimu, nemalimą arba kokioms kitoms ligomis pilvo arba kepenų tada jau laikas imti

Severos Gyvastės Balsamą.

Gausi gerą apetitą, pašelps malimą, prašalins užketėjimą, valgi pavers į kraują ir apgina nuo visokių ligų. Puikiausias vaistas no išbliškio vaikams ir silpnom moterims. Geriausias veikejas dėl pastiprinimo susėnsiu ypatu.

Prekė 75 centai.

Saugokis Ligos!

Apie tą laiką tankiai mainosi oras ir lengvai užpuola ligos plaučių. Saugokis! Tėmyk ant savo sveikatos! Kad galėtum smagiai atsikosėt imk

Severos Balsamą Plaučiams.

Koznas emimas veikia. Prašalina bauriausią kosulį, gydo kvepavimo kanalus, suteikia lengvą kvepavimą ir sustiprina plaučius. Prašalina gargolį, sulčius ir kitus nesmagumus.

Prekė 25 ir 50 centų.

Daktariszkas Patarymas Dovanai.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

GARSUSIS NEW YORKO DAKTARAS

Ferdinand Hartmann M. D.

sako:

Jei sergi, nesikankink, bet pribuk arba parašyk pas mane, aš išgydysiu!

Per 30 metų daktaravęs, tyrinėjęs medicinos mokslą ir gyduolių veikmę, kurios geriausia gydo žmogaus kūną. Pabaigęs universitetą per 20 metų gydian Didžiamjam New Yorke VYRUS IR MOTERIS ir išgydžiau greitai ir gerai.

10 metų atsidavęs mokslui praktikavojau Paryžiuje, Londone, Berline ir Peterburge, surasdamas naujausias gyduoles išgydymui visokių ligų. Sugrįžus iš Europos daktarų bendrovė išrinko savo pirmsėdžiu; o dabar užkvičiu sergančius visokioms ligomis, nes paaukaju visa savo mokslą sergantiems.

Sveikūs mokinsiu kaip užlaikyti sveikatą, o sergančius išgydysiu, nes be sveikatos nėra laimės nė darbininkui nė bizerieriui.

PROGRESAS MEDIKALISKAM MOKSLE!

Tik tie daktarai pasekmingai išgydo, katrie tēmija i medicinos mokslo progresą; katrie to nedaro, negali sergančių išgydyti, už tai kad užrašo gyduoles ne naujaisio budo, nes naujaisi medicinos pagerinimai tokiems daktarams nežinomi ir ar tai jie užmiršo ar nenori žinoti, netēmijant i mokslą, kad KRAUJAS YRA TAI PAMATAS SVEIKATOS IR GYVASTIES.

Gyduolės, kurios nepataiso kraujo yra negeros ir negali išgydyti ligas, nes blogas kraujas pradžia visokių ligų.

NAUJAUSIAS BUDAS PRITAIKYMUI GYDUOLIU!

Užtikrinu, kad mano visos gyduolės yra pritaikytos prie kiekvienos ligos; už tai ir daugiausia sergančių išgydžiau ir tuos, ką kiti daktarai neįstengė. Jei aš pasakysiu, kad galu tave išgydyti, tai tikrai apturėsi sveikatą.

PASARGA: Sergėkis garsinamą profesoriu, nes tai yra pasamdyti kompanijų šarlatanai kaip ir humbugo Instituto šarlatanai, net numirusi daktarą Kalinsą garsina už savo daktarą profesorių. Žinok gerai, jog geras daktaras niekad už algą nebernaus. Matant tokias neteisybes, kad apginti nuo apgavikų, tad pagal prašymą draugų daktarų ir žmonių, kuriuos išgydžiau, kad sergantį žinotų kur atrast tikrą pagalbą sveikatai, apsigarsinau.

APSIMU JUS IŠGYDYTI

nuo reumatizmo, skaudėjimo sąnarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir šonų. Užkietėjimą, skaudėjimą ir nedirbimą vidurių. Galvos skausmą, širdies, inkstų, kepenų ir plaučių ligas. Greito pailsimo ir sunkaus kvėpavimo, persalimo, slogų, sveikatos nusilpnėjimo ir vyriskumo. Greito supykimo, Dyspepsijos, neuralgijos bei nervų ligos; teip-pat nuo sauzagystės ir iš to įgautų nesveikumo, sėklos nubėgimo, blogų sapnų, nemigos ir nuo visokių užsikrečiamų kavarieriškų ligų — nudėgimo. Teip-pat MOTERŲ: skausmingų ir nerūgaliariškų mėnesinių, baltųjų tekėjimo, gumbų ir visokių moteriškų ligų; nepatįkite, kad kiti daktarai jums nepagelbėjo; aš kad apsimu tai ir išgydysiu šviežias ir užsisenėjusias ligas. Butų geriau, kad iš karto pas mane dysisi sveikatas ir užsisenėjusias ligas. Rašyk kaip moki ir kaip jauti nesveikumas savyje, aš suprasiu, išstirsiu, duosiu rodą, kad reikės pritaikysiu gyduoles, kurios yra geriausios ir naujausio išradimo, o apturėsi sveikatą, be skirtumo kaip toli gyvenate Amerikoje, Kanadoje, Anglijoje ir kitur. Biednus gydau dovanai!

DR. FERDINAND HARTMANN M. D.

218 E. 14-th st., New York City.

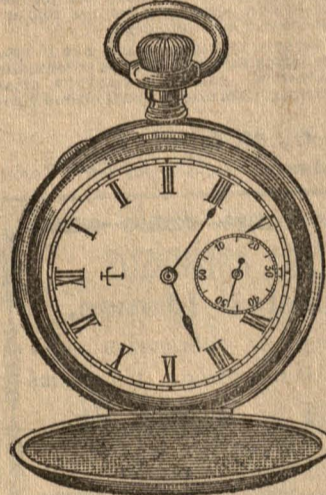
Į ofisą ateinančius, priimu kasdien: nuo 12 iki 5 valandai po pietų. Šventadieniais nuo 11 iki 1 po pietų.

„VIENYBES LIETUVNIKŲ“ AGENTAI.

- W. Sarpalius, Alden, Pa.
- Baltimore, Md.
- J. Luis, 521 W. Baltimore st.
- Lit. National Library, 112 Green st. Brooklyn, N. Y.
- E. Fromas, 73 Grand St.
- T. Jarmala, 217 Berry St.
- J. Ambraziejus, 120 Grand st. Cambridgeport, Mass.
- S. Grütz, 541 Main St.
- P. Bartkevičius, 719 Main st. Chicago, Ill.
- Jos. Valmeris, 168 W. 18-th st.
- P. M. Kaitis, 221 Wabansia Ave
- E. St. Louis, Ill.
- K. J. Baranauskas 452 Collinsville ave
- Easton, Pa.
- Feliksas Raulynaitis, Box 106
- Kenosha, Wis.
- M. K. Petrauskas, 918 Gunie st.
- Montello, Mass.
- B. P. Miškinis, Box 124
- Newark, N. J.
- V. Ambrazevičia, 178 Ferry st.
- New Britain, Conn.
- M. J. Czeponis, 21 Pleasant St
- J. Mažeika, 28 Connerton st.
- New York.
- J. M. Danielius, 64 Gansevoort st.
- Pittsburg, Pa.
- J. G. Miliauckas, % Union Saving Bank.
- Scranton, Pa.
- J. Petrikis, 1514 Ross Ave
- So. Boston, Mass.
- N. Gendrolis, 224 Athens St
- So. Manchester, Conn.
- A. Zokaitis, 30 School st.
- Turners Falls, Mass.
- K. P. Szimkonis, box 671
- Waterbury, Conn.
- J. Zementauckas, 39 W. Porter St.
- Worcester, Mass.
- Chas. Zemaitis, 45 Ward st.

BROLIAI, PAS SAVO!

Tikras Lietuviškas Dzigormeisteris ir Auksorius

Užlaikau visokių Dzigorelių, Lencugėlių, Žiedų.

JOSEPH MITKOS

Grand & Bedford ave., Brooklyn, N. Y. (Naujam Grochowski' name)

ISMOKSI ANGLIŠKĄ KALBĄ DOVANAI!

Jei Amerikoje nemoki angliškos kalbos, tai pats žinai, kad esi nebylys.

Bet kiekvienas lietuvis, jei tik nori, gali gerai ir lengvai išmokyti DOVANAI. Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiu prikalbins, prisiučiančiant \$2.00 ant mano vardo, apturs vieng iš žion pamintų laikraščių: „LIETUVŲ“, „VIENYBĖ“ arba „KOVA“ per metus, teip-pat garsiąją didelę knygą, verstą iš prancuzų kalbos Baltramiejaus Naktį, kurios kaina 75c ir teip-pat Gramatiką Mokytoją angliškos kalbos, parašytą visiems gerai žinomo J. LAUKIO. Kaip tik prisius 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus viską apturs. Metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Duodu dovanas, kad laikraščių skaitytojai daugintųsi ir lietuviai, kaip ir svetimtaučiai, turėtų gramatiką, išmokyti anglišką kalbą. „RAISTA“ dar galima gauti, prisiučiant 1 dol. extra.

J. Naujokas

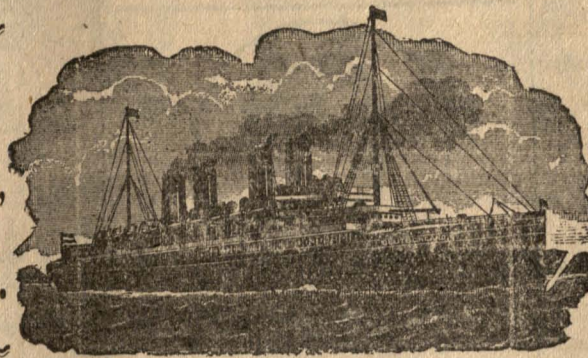
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

PARDUODA ŠIFKORTES ir SIUNČIA PINIGUS.

Ofisas

120-124 Grand Street, BROOKLYN, N. Y.

Ofisas

224 E. Main Street. PLYMOUTH, PA.

PINIGU SIUNTIMAS.

Siunčia pinigų i visas svieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Norinti siųsti pinigų i krajų savo giminems arba pažįstamiems — siųsk juos per mūsų ofisą, o greičiausiai ir saugiausiai nueis, ir ne vien vietiniai, bet ir iš kitų kraštų per čia pinigų siunčia, todėl kad per čia siunčiami pinigai greičiausiai nueina.

ŠIFKORTES.

Čia galima gauti šifkortes ant visų geriausių linijų ir greičiausių laivų i kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkortei prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia ir tiktus ant geležinkelių galima gauti iš New Yorko i pietines ir ykarines valstijas.

Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaip tai: šifkortes ir pinigų pasiuntimą.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVĖ KNYGŲ.

Čia galima gauti visokias lietuviškas knygas, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip-pat ir maldų knygas.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

J. J. Paukztis ir K. Brazys,

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

224 E. Main Street, Plymouth, Pa.

JEIGU ESI SUŽEISTAS

Dirbdamas fabrike, keliaujant ar dirbant ant geležinkelių arba kasyklose (mainose), tai dazižinoki pas mane, nes per mane daugelis žmonių gavo atlygint už jų sužeidimus (koliestvas) nuo vieno šimto iki penkiolikos tūkstančių dolerių. Klausdamas pas mane rodos per laišką apie savo sužeidimą (koliestvą) pirmiau aprašyk, kaip nelaimė patiko, per kokią priežastį (pričiną), kelintuose metuose, mėnesije ir diena ir idėk už du centu stampą dėl atsakymo, o gausi rodą, kuri Tau bus naudinga. Aš šimtams žmonių pagelbėjau sužeidimų reikaluose, pagelbesiu ir Tau. Jeigu esi sužeistas, tai kuoveikiau duokite man žinia; nesiduokite kompanijai apgaut.

JOHN W. SAUKAITIS

150 Nassau st., New York. Room 019

Iš Europos nuolatos pareina visokiam pasirinkimui knygų rusiškių, mažarusiškių ir lenkiškių; taipgi gražiausių atvirėlių (post-karčių), lietuviškių ir lenkiškių. Pardarinėju ir užrašau laikraščius lietuviškus, lenkiškus ir rusiškus, čianykščius ir iš Europos.

J. MILEVSKI,

120 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

LIETUVIŲ DAKTARAS. ŽINOMAS

Daktaras draugysčių: Šv. Jurgio, D. L. K. Gedimino, Šv. Petro ir Povilo OFISO VALANDOS: TELEPHONE: 8-10 A. M. 1-2 A. M. 1950 6-8 A. M. GREENPOINT—

DR. H. MENDLOWITZ

271 Berry st., Brooklyn, N. Y.

Pajeszokamas visada ir visur per kozna

Čystas turkiškas tabakas kuris kvėpimu ramina visus. Paprastai, toki kvapa tur tik brangi cigaretai, kuriu ne koznas gali vartoti. Męs kad ir padarem juos pigesnius, bet visgi tarpe musu rukeju turime daug bagočiu ir geriausiu kritiku tabako—tas aiškiai daveda gerumą

Turkey Red Cigarettes

Ta, tik dėl musu tabako puikumo jie buvo parduoti—100 kartu daugiau kaip kokiu kitu—ir tas tik, gerumas tu cigaretu pavėlija mum pardavinėti juos dešimts už dešimts centu.

Pilnas Kvapejimo ir Lengvas

TURKEY RED Cigaretai budami pilni puikiausio turkiško kvapo, turi visą sunkumą atimta.

Ju sudejimas duoda puiky, net saldų skanumą—tikrai užganedinantį dumą.

Prezidentas Suvienytų Valstijų ne randa sau geresnių cigaretų kaip, kurios ir tu gali rukt, Turkey Red Cigarettes.

10c uz 10

Pirk Baxuka Sziandien

Koznam Cigaretu Sztore

Bandik Viena ir Persitikrink Tu Pats

S. ANARGYROS, A Corporation, owned by the AMERICAN TOBACCO CO.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

Druti muskulai neatneša naudos, jei Jus Romatizmas kankina. Su PAIN EXPELLERIU jei dručiai suberšti atneš Jm tuoj palengvinimą ir prašalins priežastį skausmų. Daunant aptekove uz 25c ir 50c

F. Ad. Richter & Co.

Ant pardavimo MURINE STUBA.

Labai gražioj, lietuvių apgyventoj vietoj, ant 3 lubų ir sklepas.

Mokestis gana prieinama.

Asabiškai ar per laišką kreipkitės prie

Martus Realty Co.

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y. (Šita Bendrija lietuviška).

MOKINKIMĖS PATYS

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta) \$1.00.

Vaikų Drangas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokinio 15 c.

Naujas Budas mokintis rašyti be mokinio..... 10 c.

Aritmetika mokinimuisi rokundy, su paveikslais (apdaryta)..... 35 c.

Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu

P. Mikolainis,

Box 62. New York City.

New Phone 1284 — R.

PUIKUS HOTELIS! KAZ. MILIŠAUSKO.

Geriausia užėiga lietuviams. Salė mitingams ir susirinkimams.

Priek tam laikau kriaučyste. Steliuotus siutus dirbu pagal naujausią madą, už prieinamą prekę.

Reikale nepamirškite savo lietuvių.

243 E. Market st., Wilkes-Barre, Pa.

Hotelis žemai, o kriaučystė viršuj.

Lietuviškas Dzigornikas

Sziuomi užsiimu jau 20 metų.

Užlaikau visokios rusies laikrodžius, sleninius, pastatomų ir kiseninius vyriskus moteriskus, aukštinius ir sidabrinus retėžėlius, visokius žiedus, apilkas, aukskarus ir branzalietus teipgi vinčionet žiedus, ande du literas, alėnų, mėnesi metu su vardais dykai. Teipgi tai sau sineo visus pamintėtus ir n pamintėtus daigtus. Gansite už pigią prekę suateskančę rasyte.

Norinti užsiorderuoti laikrodėi auksinį ar silda brinį, ar paaukuota, tegul prisiučia savo tikra adresa ir 50 ct., o mes pristėm ant Expreso ir peržiurėjas gall užsimokėt pinigus ir pasimnt.

VINCAS URMANAVICZIA,

49 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bargažą ir perveža pasazičius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelias).

Trumpiausias kelias i Buffalo.

Tiesiai i Scrantong ir Anglij Sritį.

Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.

Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.

Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

George A. Cullen, General Passenger Agent,

90 West Street, N. Y.

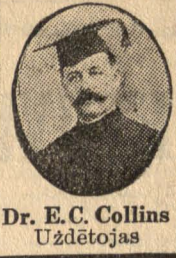
SERGEKIS!!!

Sergekis nuo prastų-pigių vaistų, kuriuos netikri daktarai siulinėja!!!

Mat dabar metų laikas, kuriame žmonės labiausiai serga; todėl ypač rūpūs daktarai ir siulinėja prastus be vertės vaistus, kurių iki šiol niekas nežinojo ir vietoje gero, tik daugiau blogo padaro ir kenkia sveikatai labiau nei pati liga.

APGINK PATS SAVE IR ŠEIMYNĄ.

Kiekvienas Lietuvis tegal gelbstis pats ir savo šeimyną nuo netikrų daktarų. Neapsigauk ir neatsidiek ant daktarų, kurie nepažįsta ir nieka jų nežinojo iki dabar. Stebuklingas daktaras, COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTO, yra visiems gerai žinomas pasaulyje. Per 13 metų šiame Institute, išgydė tūkstančius lietuvių, kurie buvo desperacijos apimti; už tai, kad kiti daktarai nežinojo paslaptis stebuklingųjų vaistų priskirti, tik Institute esanti galėjo patirti. Musų tūkstančiai testamonių, liudija apie tai. Žinau, kad čionai apturėsi vaistus, kurie rupestingai užrašyti Profesorius šio didžio INSTITUTO, kuris per 13 metų išgydė daug lietuvių. Jung kiekvienas Lietuvis žino gerai, kas tai yra COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTAS ir kad jis yra geriausias, seniausias, ir tai pirmutinis INSTITUTAS New Yorko valstyje, kaip vienintelis šalyje, kuris gali vadintis COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE. Kiti daktarai garsindami ir ką žada išgydyti, beabejojėsi nori, kad gaučiau dirbti po priežiūrą daktaro COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTO ir patirti paslaptis, kokios čionai stebuklingi vaistai išgydymui sergančių vartojami.

Dr. E. C. Collins Uzdėtojas

The Collins N. Y. Medical Institute,

140 W. 34th STREET, NEW YORK.

Kasdien nuo 10 iš ryto iki 5 pop. Švent. nuo 10 iki 1. vak. Ut. ir Pet. 7-8

Prisiųsk 10c. markėmis, apturėsi garsiąją, knygą Dr. E. C. Collins, "Vadovas in Sveikata" parašytą lietuviškai.

Dr. S. E. Hyndman, Medical Direktorius.

P. V. ROVNIANEK & CO.

Seniausias Lenkiškai-Slaviškas

BANKINIS NAMAS

Uzdėtas prieš 21 metus.

KANCELIARIJOS: 25 Ave. A., New York, N. Y. 612-614 Grant st., Pittsburg, Pa. 805 North Water st., Connelville, Pa.

TAUTIEČIAI!

Jeigu norite siųsti pinigų į seną kraują, arba reikalinga kokia roda ar pagelba —

Paminkite, kad P. V. ROVNIANEK & CO. seniausias bankierius visoj Amerikoje, žinomas, kad teisingai, pigiai ir greitai siunčiam pinigūs. Parduodam laivakortes ant visų linijų, kaip tai: Bremen, Hamburg, Rotterdam, Antverp, Anglija, Fium, Liban ir t.t. Paimam visokias reikaluose turto ir kareivijos provas. Priimam ant padėjimo pinigūs ir už metus mokam procentą.

Su bent kokių reikalu kreipkitės ypatingai ar per laišką:

P. V. Rovnianek & Co., 25 Ave. A., NEW YORK, N. Y.

Gera proga tureti grazu nama.

Lotas pločio 89, ilgis 130 pėdų, namas pabudavotas ant vienos pusės loto, o kita pusė loto tuščia ir visas gražiai aptvertas. Namas stovi gana augšto vietoje, puikus gyvenimas ir šviežias oras. Namas statytas 1908 metuose, dėl keturių familijų, po 5-kis ruimus ir maudyklės, visas įtaisyta pagal naujausią madą. Įvesta šviesa svkiu elektrikas ir gataz. Ši vieta randasi ko ne viduryje miesto.

Parsiduoda tik už \$15.000 (penkiolika tūkstančių dolerių), ant gana lengvų išmokesčių, įmokant nors \$4000 iškalno, o reštą ant išmokesčių. Priežastis pardavimo toji, savininkas šio namo turi butinai išvažiuoti į Lietuvą. Ši vieta randasi Los Angeles, Californijoje; žinoma šitas miestas kone gražiausias iš visų kitų Amerikos miestų ir lietuvių jau pusėtinai skaitlius apsigyveno, per tai daugumas lietuvių ir dabar važiuoja dėl apsigyvenimo, kad uždariai daug geresni negu kitur.

Iš toliaus atsišaukite per laiškus, o vietiniai gal asabiškai matyti po šiuo antraštu:

MARTUS REALTY CO.

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

IR

P. DEGUTIS, 1624 Los Vegas st., Los Angeles, Cal.

Tel. 2334 Greenpoint. **PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS - pas PETRA A. DRAUGELI.** Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepianti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamiršk šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti. 73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y. Palei Wythe Ave.

DR. ALEX. O'MALLEY, Specialistas.

1880 Per suvirš 22 metu 1910 aš pasekmingai gydžiau visokio budo

RUPTURA

vyru moteriu ir vaiku.

TIKRA RUPTURA VANDENINE RUPTURA NETIKRA RUPTURA

be pelio ir be skausmingų arba pavojingų operacijų. Aš per paskutinius metus išgydžiau šimtus ligonių (jūsų pačių aplinkėje), pas kuriuos galit pasiklausti apie mano gydymą; niekas su manim nesuliginama šioje gydymo šakoje. Išgydyti ligoniai geriausias liudymas.

IŠGYDINTAS PIRM PENKIU SUVIRŠ METŲ

tebesveikas—nebenešioja diržų.

John Willinger, superintendantas Susquehanna (Stegmeier) bravore, Nanticoke, sako: „Aš įgavau rupturą nuo kėlimo sunkių daiktų. Lankiau įvairius gydytojus, kurie sakė mano liga esant neišgydoma. Jokie diržai negelbėjo, pakol nujau pas d-ą O'Malley. Aš dabar sveikas. Neturiu jokių skaudėjimų, jokių išsiveržimų ir melai pasakojų kitiems kenčiantiems, kas mane išgydė. Dirbu bravore kasdien ir seniai numečiau diržus, nes man jų nereikia.“

Tai vienas iš daugelio liudymų nuo dėkingu išgydytu ligonių.

Šimtai panašių liudymų sudėti musų raštineje.

Atsiusk 2c markę ir gausi mano knygutę apie rupturą, su paveikslais, uždyką.

Dr O'Malley Medical Offices, 158 Washington Street, Wilkes-Barre, Pa., kur lietuviškai ir lenkiškai susikalbama ir susirašoma.

PIRMAS LIETUVIŠKAS Fotografistas ir Maliorius VISOKIŲ ABROŽŲ.

— Darbą — atlieku puikiai už prieinamą prekę.

Kogeriausia darau naujas skripkas ir taisau.

G. BENSON, 328 Bedford ave. BROOKLYN, N. Y.

(tarpe So. 2-nd ir 3-rd st., du blokal nuo Grand st.)

Galerija atidara nuo 8 ryte iki 6 val. vakare. Utarninkais ir Subatomis iki 9 val. vakare.

12 dideliu ir 12 mažu, PRIETELIAI LIETUVIAI.

Blakiti laibeliai, už 25 gaminti dornam bonkų deginties.

H. B. ROSENSON, BROOKLYN, N. Y.

817-819 Grand St., Telephone, 1128 W. mshburgh

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS — pas —

Jona Kulboka

SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAL, — KVEPIANTI CIGARAI. —

74 Grand st., Brooklyn, N. Y. (kampus Wythe ave.)

SKAITYK O ZINOSI VISKA. Jagu neturi mano kataloga rašyk šendien o apturėsi geresnių armonikų, skripkų klarnetų, trūbių, koncertinių ir daugybę kitokių muzikalių instrumentų. Cisto aukso 14 K. Šilūbinių žiedų, dziegorių, lenčių, spilkų, kolcikų, kompasų aukšinių ir paukščiūtų, gerų britvų, visokio skirlaus drukavojimo masyvūkių, albumų portretam, revolverių, šandyklių, guminių lieterių, adresam pečių, istoriškų ir maldaknygų kokių tik randasi lietuviško kalbol, gražių popierių del rašimo gramatų su puikiaisiais apskalymais ir dainoms su drukuotais oplik konvertals tuzinas už 25c 5 tuzinal už \$1,00, 1000 už \$8,00. Lietuviška biblija arba šventas raštas seno ir naujo testamento lietuviškom lieterom puslap. 1127 dručel abdayta, prekė su prisuntimu \$3,00. Elektriškinis žiedas nuo reumatizmo, sudrūtinimo kuno, atgaivinimo kraujo, sutaisimo nervu ir daugybė kito kitų ligų. Tūkstančiai žmonių dėkavoja už išgydymą, 14 K. paauksuotas ant 20 metų prekė \$3,00, prasto \$1,00. Prisiųskite savo tikrą adresą ir už 5c. markę o apturėsi šio mėto kataloga dykai su 450 paveikslais ir 1000 naudingų daiktų. Stornikam, agentam ir pedlioriam parduodu visokius tavorus labai pigiai. Reikalaujami viska pas tikra lietuvi gausite, teisingus tavorus.

Adresuokite: **K. WILKEWICH, 112 Grand St, Brooklyn, N. Y.**

Naujas Tel. 1005. Senas Tel. 578M

Dr. Albertas Kauffman

Gydytojas iš seno krajaus.

Specijalistas nuo visokių ligų.

Gydo net labiausiai užsisenėjusias vyrų, moterų ir kudikių ligas.

Galima snsišnekėti lietuviškai, lenkiškai, rusiškai, vokiškai ir slaviškai.

VALANDOS PRIĖMIMO. nuo 8 iki 10 iš ryto, nuo 2 iki 4 po piet nuo 7 iki 9 vakare.

No. 51 N. Washington street Wilkes-Barre, Pa.

Lietuvizskas Ziegormeistras.

Sziuomi užsiimu jau 18 metų.

Praneau visiems Lietuviams, kad uždėjan didelę krantvę visokių dziegorių ir žiedų: kaip tai, laikrodžių sieninių, kėsiminių dyto aukso vyrėlių ir moteriškų su gražiom kvietkoms ir t. t. Visokių žiedų šilūbinių ir šėip nesit vaikams ir merginoms dideliu pasirime ir už prieinama prekę. **VISOKIŲ MUZIKOS INSTRŪMŲ.**

Skripkų, armonikų, strunų, klarnetų, britvų, drukuojamų maszių ir parasonų. Teipogi dziegoriellus patalasu.

M. MINKUS, kampus Hancock ir 236 E. Mark-Str. Wilkes-Barre, Pa.

Daktaras Tiesu, Julian Czapka.

Advokatas ir Notary Public.

Ofisas: 3 N. Main st., Wilkes-Barre Pa., kasdien.

138 S. Washington Ave. Seranton, Pa.

Panedėliais ir Ketv. nuo 6 iki 7 vak. Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Seranton ir teipgi pas skvairas, pa liudyjimus (doviernastis) išrupinu Rosijoje ir Lietuvo.

Skaitykite ir temykite!

Vienas žodis protingam geriaus kaip dešimtis žodžių neprotingam. Laikykitės seno aptiekoriaus, senai žinomo visiems po šiokiū adresu:

H. A. Medoff, 151 Metropolitan Avenue, BROOKLYN, N. Y.

Vienas senas prietelius geriaus už du naujų. Pas mane visada galite gauti **EUROPIŠKAS IR AMERIKONIŠKAS GYDUOLIS** už pigiause prekę.

PLYMOUTH NATIONAL BANK,

East Main st., Plymouth, Pa.

KAPITOLAS.....100.000

PERVIRŠIS.....60.000

Tris procento mokame ant padėtų pinigų. Bus išmokėta ant kiekvieno pareikalavimo. Gerusia užtikrinta urėdiška banka.

John R. Powell, Prezidentas. John J. Moore, Vice-Prezident. G. N. Postlethwaite, Kasierius.

Puikiasia užeiga Lietuviams Union City, Conn., pas **ANTANA KULVINCKA.**

Skanus alus, gardi arielka, visoki vynai ir kvepianti cigarai. Du bilijardai zobovoms.

68 Anderson st., Union City, Conn.

Antanas Staszauckas.

LaiKANpuikioje vietoje Baltima, užlaikau skis nianstus gėrimus ir kvepiantis Cigarus. Lietu viat nepamirškite atsilankyti pas savo vientant.

No 2Cor.Nesbitt ir B EAST PLYMOUTH PA

Jonas S. Lopatto,

Atoracy and Counsellor-at-Law (Lietu vys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universiteta), užsilima varymu provų risonse teismose.

Ofisas rumpose 47-48-49 Bennett Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE PA.

Teleponas naujas Offiso 37 „ „ Residencijos 1284-R.

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių GALVOS skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRENUJŲ SOPĖS, SAUSGELŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO IR DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįieskok rodos pas kokius nemokitus zydelius ar kryziokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaujamas tikrų grynu ir gydančių vaistų — pas **ALBERTA G. GROBLEVSKI,** Plymouth, Pa.

garsų dirbėja „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolų“, o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbtu centu.

Turime gyduoles nuo visokių lidų, kokios tikta randasi ant svieto teip del senų žmonių, kaip del kugikių, vyrų ir moterų.

„Lenkiškai—Lietuviški“ vaistai jau tūkstančius padarė sveikais — išgydyti ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydomė ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažinti

Delto jeigu trokšti tikros gydytojas pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laišku, o niekuomet to nesigalėsi.

Adrisuok: **Albertas G. Groblewskis** Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Telephone 1235-5

Nik. P. Zelwis LIETUVIŠKAS GRABORIUS

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.

Karietos laidotuviams, veselioms ir krikštynoms.

Ofisas ir gyvenimas: **1034 Bank Street, Waterbury, Conn.** Lietuviai, kreipkitės reikale.

HOTELIS VIN. DAJNIO

12 W. Main st. Plymouth, Pa. Užlaiko visokias arielkos, vyno, skanaus alučių, porterio ir kvepenti cigarai. Salė dėl draugysčių ir šėip susirinkimų. Reikale kreipkitės pas savo tautietį **VINČA DAJNĮ.**

Naujausiai ištirti vaistai.

Plaukų susilskyimui ir ataugimui, nuo papuczkų, spuogu, niežulio, egzemos, keleto pavidalių gyduoles ir gydymo budai. Geriausia gyduole nuo prakaitavimo ir smirdėjimo kojų, atleidiu maitilaušų kojų, ka Vokletijos armijoje kareiviai vartoja pagal formulą. Prof. Brundzos Gyduoles yra gvarantatos Vaistų ir Miesto tiesų chemijos biure Washingtone, per patį szių vaistų lezradėja su pagerinimu ir dadedjimu substancijų visizskai neuzkenkiančių sveikatai ir sistemai; jokio negali buti pavojaus, tas užvirtinta mūsų prielaga irzios ezalies statymais. Taipgi lezslusime placias informacijas, kaip sustabdyti silinkima plaukų ir atauginti ant lezplikusios galvos, kaip lezslgydyti ir leznanikinti plelekanas, papuczkas, dervines, niežulį, egzema ir kitas odoos-ekuros ligas, ant kurių mes esame specialistais su savo gyduolėmis. Bus lezsluosta jums lezslaszkintimal ir darodymai, kaip ezimtai tuktanczių lezslgydė. Apraszk istorija savo ligos, o gausi visokias rodas dykai. Beto szios informacijos ir taip kiekvienam reikalingos, todėl liavėtina, kad jos rasztai koznasme name, apsaugotų žmones nuo apgavikų ir suzodytų ezimtus dolerių.

Mūsų biuras su krantuve atdaras nuo 10 ryte iki 8 vakare kozną dieną. Visomis ezventomis dionomis uzdaryta. Atelkite ar raszykite umal ledamai dvicentine stampą ant lezsluotinio visokių rodų.

Prof. J. M. Brundza & Co. 990 Broadway, B'klyn, New York.

JOS. ANDRIUSZIS Sinclair House,

Didžiausias ir puikiasias saliu nas, geriausia užeiga lietuviams

85 N. Main St. PITTSTON, PA.

W. SŁOMINSKA, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdovanota

DWIEMS MEDALIAIS ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisingą ir artistizšką izdirbima.

KARUNŲ, SZARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszi tu godotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu visus augszciaus paminties daigtus Pigiausei, Teirngiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsilmdama izdirbimais įėjiau geriauseg praktikę ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau ne gu kiti fabrikai.

su guodone **W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.**